

महाराष्ट्र विधानसभा

तिसरे अधिवेशन, २०२२

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

मंगळवार, दिनांक २३ ऑगस्ट, २०२२ / भाद्रपद १, १९४४ (शके)

(१) मुख्यमंत्री	} यांचे प्रभारी विभाग
(२) उप मुख्यमंत्री	
(३) वने मंत्री	
(४) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री	

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५७

राज्यातील विकासकांनी वेळेत पूर्ण न केलेल्या गृहप्रकल्पांची महारेराने जाहीर केलेली सुधारित यादी

(१) * ४४५६२ श्री.सुनील राणे (बोरीवली), श्री.लहू कानडे (श्रीरामपूर), श्रीमती गीता जैन (मिरा भाईंदर), श्री.रमेश कोरगांवकर (भांडूप पश्चिम), श्री.मंगेश कुडाळकर (कुर्ला), श्री.अजय चौधरी (शिवडी) : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात सन २०१७ ते २०२२ पर्यंत एकूण ४४८३ गृह प्रकल्प व्यपगत झाल्याचे महारेराच्या सुधारीत यादीत जाहीर करण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर प्रकरणी अनेक विकासकांनी महारेराकडून मुदतवाढ घेवूनही प्रकल्प वेळेत पूर्ण न केल्यामुळे ग्राहकांचे आर्थिक नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू प्रकल्प वेळेत पूर्ण न होण्याची कारणे काय आहेत, तसेच विकासकांकडून ग्राहकांना घर वा रक्कमा व्याजासह परत करण्यासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) तसेच उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधित दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) स्थावर संपदा (विनियमन व विकास) अधिनियम, २०१६ मधील तरतुदीनुसार ज्या प्रकल्पाची मुदत पूर्ण करण्याचा कालावधी संपुष्टात आलेला आहे, अशा प्रकल्पांची यादी महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरणाच्या संकेत स्थळावर प्रसिध्द करण्यात येते.

ज्या विकासकांनी दिलेल्या मुदतीत प्रकल्प पूर्ण केला नाही अथवा महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरणाकडे मुदतीसाठी अर्ज केला नाही अशा ४५१३ प्रकल्पांची यादी दि. ३१ मार्च, २०२२ रोजी महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरणाच्या संकेत स्थळावर प्रसिध्द करण्यात आली आहे.

(३) व (४) महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरणाकडे अर्धन्यायिक स्वरूपाचे काम पार पाडले जाते. सदर प्रकल्प पूर्ण करण्याच्या अनुषंगाने स्थावर संपदा (विनियमन व विकास) अधिनियम, २०१६ मधील तरतुदीनुसार ज्या प्रकल्पातील ग्राहक संयुक्तपणे कलम ७ अन्वये तक्रार दाखल करतात अशा प्रकल्पातील ग्राहकांची, विकासकाची संयुक्तपणे सुनावणी घेऊन पुढील कार्यवाही करण्यात येते.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कंठेहळळी (ता.अक्कलकोट, जि.सोलापूर) शिवारातील वनक्षेत्रातून बेकायदेशीर मुरुम उपसा केल्याबाबत

(२) * ४५७६३ श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कंठेहळळी (ता.अक्कलकोट, जि.सोलापूर) शिवारात असलेल्या १९ हेक्टर वनक्षेत्रातून मोठ्या प्रमाणात बेकायदेशीर मुरुम उपसा केल्यामुळे येथील दुर्मिळ औषधी वनस्पती नष्ट होत असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यामुळे कंठेहळळी शिवारात गट क्र.९ मध्ये मोठ्या प्रमाणात वनक्षेत्र असून याच क्षेत्रात डोंगरसदृश्य जमिनीचे अनेक वर्षांपासून अवैध उत्खनन होत असतानाही वन विभागाच्या दुर्लक्षामुळे औषधी वनस्पती व वन्यजीवांना धोका निर्माण झाला आहे, हे ही खरे काय,

(३) असल्यास, कंठेहळळी परिसरातील वनक्षेत्रात होत असलेला मुरुम उपसा व अतिक्रमण थांबविण्याची मागणी ग्रामस्थ आणि पर्यावरण प्रेमींनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) सदर प्रकरणी तहसील कार्यालय, अक्कलकोट, पंचयात समिती, वन विभागाकडे तक्रार प्राप्त झाल्याचे अभिलेखात दिसून आलेली नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अंबाजोगाई (जि.बीड) येथील नगरपरिषद हद्दीतील नाली बांधकामात मुख्याधिकारी व नगराध्यक्ष यांनी संगनमताने केलेला गैरव्यवहार

(३) * ४४८२१ श्रीमती नमिता मुंदडा (केज) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अंबाजोगाई (जि.बीड) येथील नगरपरिषद हद्दीतील प्रभाग क्र.०१ मधील शहा मस्जिद ते जयवंती नदीपर्यंत तीर्थ क्षेत्र विकास महामंडळामार्फत बांधण्यात आलेल्या जुन्याच नालीवर सिमेंटचा थर देऊन नगरपरिषदेच्या आपत्कालीन निधी मधून बनावट कामांचे अंदाजपत्रक तयार करून मुख्याधिकारी व नगराध्यक्ष यांनी संगनमताने सुमारे रु.२०,३१,६१४/- इतक्या रकमेची बनावट देयके अदा करून लाखो रुपयांचा गैरव्यवहार केला असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी उपायुक्त, नगरपरिषद प्रशासन शाखा, औरंगाबाद यांनी गंभीर आक्षेप नोंदवत या कामात प्रशासकीय व वित्तीय अनियमितता झाल्याचे स्पष्ट करून सदर अनियमिततेबाबत जबाबदारी निश्चित करून संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबतचा अहवाल दिनांक ६ जून, २०२२ रोजी जिल्हाधिकारी, बीड यांच्याकडे पाठवला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, जिल्हाधिकारी, बीड यांनी प्राप्त अहवालाच्या अनुषंगाने संबंधितांवर जबाबदारी निश्चित करून कठोर कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे आहे.

अशा आशयाची तक्रार जिल्हाधिकारी, बीड यांच्या कार्यालयास प्राप्त झाली आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

सदर प्रकरणी चौकशी समितीचा अहवाल जिल्हाधिकारी कार्यालयास दि.१३ जून, २०२२ रोजी प्राप्त झाला आहे.

(३) सदर प्रकरणी संबंधित अधिकारी / कर्मचारी यांच्याविरुद्ध विभागीय चौकशी प्रस्तावित करण्याबाबत उपायुक्त, नगरपरिषद प्रशासन विभाग, विभागीय आयुक्त कार्यालय, औरंगाबाद यांना जिल्हाधिकारी, बीड यांनी दि. ०६ जुलै, २०२२ रोजीच्या पत्रान्वये कळविले असून, विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद यांच्या स्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

शिरसोली (ता.दापोली, जि. रत्नागिरी) येथील पुल वाहतुकीसाठी धोकादायक झाल्याबाबत

(४) * ४५४७७ श्री.योगेशदादा कदम (दापोली) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शिरसोली (ता.दापोली, जि.रत्नागिरी) येथील पुल वाहतुकीसाठी धोकादायक झाल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यामुळे सदरहू पुलावरील वाहतूक पावसाळ्यात बंद करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पूलाच्या झालेल्या दूरावस्थेमुळे पूल कोणत्याही क्षणी कोसळून जिवीत व वित्तहानी होण्याची शक्यता आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणाची चौकशी करून पुलाचे नवीन बांधकाम करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रविंद्र चव्हाण : (१) या ठिकाणी पुल नसून १० रांगांचा पाईप कॉजवे असून सन २०२१ च्या पावसाळ्यात सदर कॉजवेचा विअरींग कोट क्षतीग्रस्त झाला होता. तथापि त्याची दुरुस्ती करून वाहतूक सुरु आहे.

(२) हे खरे नाही. अतिवृष्टीमुळे कॉजवे वरून पाणी वाहत असल्याने ५ ते ६ तास वाहतूक बंद होते.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) सदर ठिकाणी कॉजवेच्या ऐवजी उंच पातळीच्या पुलाचे बांधकाम करण्याचे काम निकष, मंजूरी व निधी उपलब्धतेच्या अधीन राहून हाती घेण्याचे नियोजन राहिल.

डोंबिवली (जि. ठाणे) येथील खोणी आणि शिरढोण गावात म्हाडाच्या अत्यल्प उत्पन्न गटासाठी बांधण्यात आलेल्या सदनिकांचा ताबा मिळण्याबाबत

(५) * ४६०३० श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.प्रमोद (राजू) रतन पाटील (कल्याण ग्रामीण) : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डोंबिवली (जि.ठाणे) येथील खोणी आणि शिरढोण गावात म्हाडाच्या कोकण गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ यांच्याकडून अत्यल्प उत्पन्न गटासाठी बांधण्यात आलेल्या प्रत्येकी दोन हजार सदनिकांची सोडत सन २०१८ मध्ये काढण्यात येवून सोडत विजेत्यांनी म्हाडाचे ६ हप्त्यात सर्व पैसे भरलेले असूनही त्यांना घरांचा ताबा देण्यात आलेला नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू घरांचा ताबा लवकरात लवकर मिळावा यासाठी सदनिकाधारकांनी वारंवार मागणी करूनही यास विलंब होत असून याकडे म्हाडाचे दुर्लक्ष होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून म्हाडाने सोडत विजेत्यांना विनाविलंब त्यांच्या घरांचा प्रत्यक्ष ताबा देण्याच्यादृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेन्द्र फडणवीस : (१) म्हाडाच्या कोकण गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळांतर्गत खोणी (डोंबिवली, जि. ठाणे) येथे २०३२ अत्यल्प उत्पन्न गट सदनिकांची सोडत काढण्यात आली. या सोडतीमधील १८७ यशस्वी लाभार्थ्यांनी अंदाजे ५०% ते ९०% रक्कम तसेच शिरढोण (डोंबिवली, जि. ठाणे) येथे सन २०१८ मध्ये १९०५ अत्यल्प उत्पन्न गट सदनिकांची सोडत काढण्यात आलेली आहे. सदर सोडतीमधील १६४ यशस्वी लाभार्थ्यांनी अंदाजे ५०% ते ९०% रक्कम भरलेली आहे. या दोन्ही प्रकल्पातील घराचा ताबा जून, २०२१ मध्ये देण्याचे प्रस्तावित होते. तथापि, कोव्हीड महामारीमुळे इमारतींचे बांधकाम पूर्ण होऊ शकले नाही, हे खरे आहे .

(२) व (३) सदरहू दोन्ही प्रकल्पातील बांधकाम पूर्ण झालेल्या इमारतींच्या भोगवटा प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी नियोजन प्राधिकरण तसेच महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाकडून सदर योजनेला निवासी पाणीपुरवठा प्राप्त होण्यासाठी म्हाडाने महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळास विहित रक्कम भरली आहे. भोगवटा प्रमाणपत्र व जलजोडणी प्राप्त झाल्यानंतर म्हाडा लॉटरी विजेत्यांना घरांचा प्रत्यक्ष ताबा देण्याची कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई-वडोदरा एक्सप्रेसवेचे काम करणाऱ्या कंपनीने रस्त्याचे काम करताना नैसर्गिक नाले बंद केल्याबाबत

(६) * ४७८४७ श्री.श्रीनिवास वनगा (पालघर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई-वडोदरा एक्सप्रेसवेचे काम करणाऱ्या जीआर इन्फ्रा प्रोजेक्ट्स या कंपनीने रस्त्याचे काम करताना भराव टाकून काही ठिकाणी नैसर्गिक नाले बंद केल्यामुळे पालघर जिल्ह्यातील सफाळे पूर्व भागातील नावझे, गिराळे, साखरे, पारगाव, वनघर, घाटीम ग्रामपंचायत हद्दीतील शेती पावसाळ्यात पाण्याखाली जाऊन शेतकऱ्यांच्या शेतीचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले असल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या एक्सप्रेसवेच्या कामामुळे पावसाळ्यात शेतकऱ्यांची शेती पाण्याखाली जाऊ नये तसेच पाण्याचा निचरा होण्यासाठी कोणती पर्यायी व्यवस्था करण्यात आली आहे,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून ज्या शेतकऱ्यांची शेती पाण्याखाली गेली त्यांना नुकसान भरपाई देण्यासंदर्भात कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा करण्यात येत आहे,

(४) तसेच प्रस्तुत प्रकरणातील दोषी कंत्राटदार व जबाबदार अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रविंद्र चव्हाण : (१) मुंबई-वडोदरा एक्सप्रेसवेचे काम केंद्र शासनाच्या अखत्यारित असून भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, ठाणे यांचेमार्फत प्रगतीपथावर आहे.

हे खरे नाही, असे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, ठाणे यांनी कळविले आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

भोकरदन (जि.जालना) शहरातील नागरिकांना शुद्ध पाणीपुरवठा करण्याबाबत

(७) * ४७६०० श्री.संतोष दानवे (भोकरदन) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भोकरदन (जि.जालना) शहरातील नागरिकांना पुरविण्यात येत असलेले पिण्याचे पाणी दूषित असल्याने मोठ्या

प्रमाणात रोगराई पसरण्याचा धोका निर्माण झाला असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पाणी शुद्धीकरणासाठी कोट्यावधी रुपयांचे बिलचिंग पावडरचे टेंडर भोकरदन नगरपालिकेने देऊनही सर्वत्र दूषित पाण्याचा पुरवठा करण्यात येत असल्याने स्थानिक नागरिकांना आरोग्याच्या समस्यांना सामोरे जावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच भोकरदन शहराला पाणीपुरवठा करणाऱ्या दानापूर येथील जुई धरणामध्ये मुबलक पाणीसाठा असतानाही दररोज पाणीपुरवठा होत नसल्याने नागरिकांना पाण्यासाठी भटकंती करावी लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने भोकरदन येथील नागरिकांना रोज शुद्ध पाणीपुरवठा करण्यासाठी कोणती कार्यवाही वा उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) व (२) हे खरे नाही.

भोकरदन शहरातील नागरिकांना पाण्याचे बिलचिंग पावडरने निर्जंतुकीकरण करून शुद्ध पाणीपुरवठा करण्यात येत असून, सदर पाणी जिल्हा आरोग्य प्रयोगशाळेच्या पाणी नमुने तपासणीनुसार पिण्यायोग्य आहे.

(३) अंशतः खरे आहे.

भोकरदन शहराला पाणीपुरवठा करणाऱ्या दानापूर येथील जुई धरणात जुलै अखेरपर्यंत पुरेल इतका पाणी साठा असल्याने, नगरपरिषद प्रशासक तथा उपविभागीय अधिकारी यांच्या निदेशानुसार भोकरदन शहरास पाणी कपात करण्यात आली आहे. जुई धरणातील १४ टक्के पाणीसाठा पाहता, शहरातील नागरिकांना ०५ दिवसाआड पाणीपुरवठा करण्यात येत आहे. नगरपरिषद हद्दीत एकूण ११० हातपंप असून सर्व कार्यान्वित आहेत. तसेच शहरात प्रत्येक दोन ते तीन घरानंतर खाजगी बोअरवेल असल्याने नागरिकांना पाण्यासाठी भटकंती करावी लागत नाही, ही वस्तुस्थिती आहे.

(४) भोकरदन शहरातील नागरिकांना शुद्ध व निर्जंतुकीकरण केलेला पाणीपुरवठा करण्यासाठी सिल्लोड-भोकरदन संयुक्त पाणी पुरवठा योजनेमधून नविन जलशुद्धीकरण केंद्र मंजूर असून, सदर योजनेचे काम लवकरच सुरु करण्यात येत आहे. तसेच २५ वर्षे जुनी पाणी पुरवठा योजना पुर्णपणे कार्यान्वित करण्यासाठी नविन जलवाहिनी प्रकल्प तयार करण्याची प्रक्रिया नगरपरिषद स्तरावर सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

माळशिरस (जि.सोलापूर) तालुक्यातील सातारा-लातूर महामार्गाच्या अपूर्ण कामामुळे अपघातांचे प्रमाण वाढल्याबाबत

(८) * ४८८९९ श्री.राम सातपुते (माळशिरस) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) माळशिरस (जि.सोलापूर) तालुक्यातील सातारा-लातूर महामार्गाचे काम पूर्ण न झाल्यामुळे अपघातांचे प्रमाण वाढत असल्याचे माहे जून, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रस्त्याच्या कामादरम्यान कंत्राटदारामार्फत आवश्यक गतिरोधक व दिशादर्शक फलक न लावल्यामुळे आणि याकडे स्थानिक प्रशासनाने दुर्लक्ष केल्यामुळे वारंवार अपघात होत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार सदर महामार्गाचे काम त्वरित पुर्ण करण्याबाबत तसेच बेजबाबदार अधिकाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

सदर महामार्गाच्या या कामातील ३७.७९१ कि.मी. लांबीपैकी ३५.७०० कि.मी. लांबीमध्ये काँक्रीटकरणेचे काम पूर्ण असून उर्वरित २.०९१ कि.मी. लांबीमध्ये स्थानिकांनी रस्ता वहिवाट रुंदीबाबत वाद निर्माण करून रस्त्याच्या कामास

विरोध केल्याने या लांबीतील रस्त्याचे काम व पुलाच्या जोडरस्त्याच्या भुसंपादनाची कार्यवाही पूर्ण झाली नसल्याने एक मोठया पुलाचे बांधकाम हाती घेता आले नाही. म्हणून सदरची लांबी अपघातप्रवण आहे.

(२) हे खरे नाही. रस्त्याच्या कामादरम्यान कंत्राटदारामार्फत आवश्यक त्या ठिकाणी वाहतूक सुरक्षेच्या दृष्टीने दिशादर्शक फलक, Safety Barricade लावण्यात आलेले आहेत. तसेच ज्या ठिकाणी रस्त्याचे काम अपूर्ण आहे. त्याठिकाणी रस्ता खड्डे भरून वाहतूक योग्य ठेवण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील जंगल परिसरातील वणवा लागण्याच्या घटना नियंत्रणात
आणण्याकरीता उपाययोजना करण्याबाबत**

(९) * ४७२८८ श्री.बळवंत वानखडे (दर्यापूर), श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती), श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी), श्रीमती प्रतिभा धानोरकर (वरोरा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.हिरामण खोसकर (इगतपूरी), श्री.नानाभाऊ पटोले (साकोली), श्री.अमित इनक (रिसोड), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.जितेश अंतापूरकर (देगलूर), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम), श्री.संजय जगताप (पुरंदर), श्रीमती माधुरी मिसाळ (पर्वती), श्री.राजन साळवी (राजापूर), श्री.सुरेश (राजूमामा) भोळे (जळगाव शहर) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात विशेषतः नाशिक, ठाणे, (ता.मोखाडा) पालघर जिल्ह्यात तसेच चिखलदरा (जि.अमरावती) येथील मेळघाटातील घटांग, गाविलगड, रायपूर, आणि जामली वन, हरिकेन खोरे वनपरिक्षेत्रातील जंगलाला वणवा लागल्याने दुर्मिळ वनौषधी नष्ट झाल्याची बाब माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अनेक नैसर्गिक पाणवठे नष्ट झाल्याने वन्यप्राण्यांना भक्ष्य मिळणे कठीण होऊन त्यांचे वास्तव्य धोक्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यात उन्हाळा सुरु झाला की जंगल परिसरात वणवा लागण्याच्या घटनांमध्ये मोठया प्रमाणात वाढ होत असून अनेक वणवे हे मानवनिर्मित असल्याचे देखील निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधित विभागातर्फे मोठया प्रमाणात जनजागृती आणि उपाययोजना करून आग लागण्याच्या घटना नियंत्रणात आणण्याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) राज्यात विशेषतः नाशिक, ठाणे, (ता. मोखाडा) पालघर जिल्ह्यात तसेच चिखलदरा (जि. अमरावती) येथील मेळघाटातील घटांग, गाविलगड, रायपूर आणि जामली वन, हरिकेन खोरे वनपरिक्षेत्रातील जंगलाला वणवा लागल्याने काही प्रमाणात वनसंपत्तीचे नुकसान झाल्याची बाब निदर्शनास आली आहे. परंतु कोणत्याही दुर्मिळ वनसंपत्ती नष्ट झाल्याची बाब निदर्शनास आली नाही.

(२) हे खरे नाही,

वनवणव्यात वनातील सुकलेला पालापाचोळा जळला असल्याने, अशा आगीवर वेळेवर नियंत्रण केल्यामुळे नैसर्गिक पाणवठे नष्ट झालेले नाहीत. वन्य प्राण्यांसाठी जंगल परिसरात वनतळे, नाला-बांध व पानवठे यासारखी व्यवस्था केली जात असल्याने वन्य प्राण्यांना भक्ष्य उपलब्ध असून त्यांचे वास्तव्य, अस्तित्व आणि जीव धोक्यात आलेला नाही.

(३) उन्हाळ्यात वनक्षेत्रातील गवत वाळलेले असते तसेच पानगळ झाल्यामुळे पालापाचोळा मोठया प्रमाणात असतो. शेतीचे धुरे जाळतांना, रस्त्याने जातांना पेटती वस्तू वनात/रस्त्यालागत फेकल्यामुळे, तसेच तेंदू व गवत यांचे उत्पादन चांगले यावे, इत्यादी कारणास्तव मानव निर्मित आगीच्या घटना घडत असतात.

(४) वनवणवे लागू नयेत व वनवणवा नियंत्रणात आणण्यासाठी वनक्षेत्रात जाळरेषा घेणे, आग विझविण्यासाठी प्रशिक्षित अधिकारी/कर्मचारी वनमजूर यांचे फायर फायटींग पथक तयार करणे, वन व्यवस्थापन समिती/वन संरक्षण समित्यांना सक्रियरित्या सहभागी करण्यात येणे, वन्यजीव प्रेमी यांचे व्हाट्सअप/SMS ग्रुप तयार करणे, अभयारण्यातील व अभयारण्याबाहेरील गावात वनवणवा बाबत कार्यशाळा आयोजित करणे, आगीवर नियंत्रण करण्याकरिता वनवणवा नियंत्रण कक्ष स्थापन करणे, गाव पातळीवरील संयुक्त वनव्यवस्थापन समितीचे अध्यक्ष/सचिव तसेच स्थानिक लोकांची सभा आयोजित करून भिंती पत्रके, आठवडी बाजारात बॅनर लावून जनजागृती करणे, “हॅलो फॉरेस्ट या हेल्प लाईन सेवा टोल फ्री क्र.१९२६” वर आलेल्या संदेशांवर तातडीने कार्यवाही करणे या उपाययोजना करण्यात येतात.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अंधेरी (मुंबई) येथील पीएमजीपी वसाहतीतील प्रियदर्शिनी सोसायटीचा पुनर्विकास करण्याबाबत

(१०) * ४५३१४ श्री.अबू आजमी (मानखूर्द शिवाजीनगर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी), श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.अमित इनक (रिसोड) : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अंधेरी (मुंबई) येथील पीएमजीपी वसाहतीतील प्रियदर्शिनी सोसायटीतील एका घराच्या स्वयंपाकघराचे छत कोसळले असून मागील १४ वर्षांपासून जुन्या इमारतीचा पुनर्विकास प्रलंबित असल्यामुळे सर्वच इमारती जीर्ण व मोडकळीस आल्याचे दिनांक ४ एप्रिल, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, येथील १७ इमारतींमध्ये अशा घटना वारंवार घडत असल्यामुळे रहिवाशांच्या जीवितास धोका निर्माण झाला असून २५ वर्ष जुन्या असलेल्या या इमारतींची देखभाल म्हाडातर्फे करण्यात येत नसल्याने सदर इमारती जीर्णावस्थेत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले आहे, त्यानुषंगाने शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे आहे.

(२), (३) व (४) सदरहू १७ इमारतींचे वितरण हे म्हाडाने मालकी तत्वावर केले असल्याने इमारतींच्या दुरुस्तीची जबाबदारी ही संबंधित संस्थांची आहे. तथापि, यासंदर्भात तत्कालीन मा.मुख्यमंत्री महोदयांकडे दि. २६/५/२०२२ रोजी पार पडलेल्या बैठकीतील निर्देशानुसार म्हाडामार्फत उक्त इमारतींचे स्ट्रक्चरल ऑडीटचे काम प्रगतीपथावर आहे.

पुणे महानगरपालिकेतील कंत्राटी सुरक्षा रक्षकांना कामगार कायद्यांतर्गत असलेले

लाभ व प्रलंबित वेतन अदा करण्याबाबत

(११) * ४४८०९ श्री.लक्ष्मण जगताप (चिंचवड), श्री.सुनिल टिगरे (वडगाव शेरी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे महानगरपालिकेच्या मालकीच्या मिळकती, दवाखाने, उद्याने व कार्यालये आदी ठिकाणी कंत्राटी पद्धतीने नियुक्त सुरक्षा रक्षकांना तीन महिन्यांचे वेतन व कामगार कायद्यांतर्गातील कोणतेही लाभ खाजगी सुरक्षा रक्षक कंपनीमार्फत देण्यात येत नसल्याचे माहे जून, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कंपन्यांना कोट्यवधींची कंत्राटे देण्यात येवूनही वेतन वेळेवर न मिळाल्यामुळे श्री.अश्विन वसंत पवार या सुरक्षा रक्षकाने आत्महत्येचा प्रयत्न केला असल्याची बाब दिनांक ६ जून, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी राष्ट्रीय मजदूर संघाने महानगरपालिका प्रशासनाला तक्रारी, पत्रव्यवहार व आंदोलने

करूनही प्रशासनाकडून कोणतीही कारवाई करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कंत्राटी पद्धतीने नियुक्त केलेल्या सुरक्षा रक्षकांना कामगार कायद्यांतर्गत असलेले लाभ व प्रलंबित असलेले वेतन तातडीने अदा करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) दिनांक ७.६.२०२२ रोजी वृत्तपत्रात “तीन महिने पगार रखडला; सुरक्षा रक्षकांचा आत्महत्येचा प्रयत्न” अशी बातमी प्रसिद्ध झाली होती.

(२) कंत्राटदार कंपनीमार्फत सुरक्षा रक्षकांना एप्रिल २०२२ पर्यंतचे पूर्ण वेतन अदा करण्यात आलेले आहे.

श्री.अश्विन वसंत पवार, सुरक्षा रक्षक यांनी आत्महत्येचा प्रयत्न करण्यापूर्वी लिहून ठेवलेल्या चिठ्ठीतील मजकूरावरून सदर आत्महत्येचा प्रयत्न हा वैयक्तिक व कौटुंबिक कलहातून केल्याचे दिसून येत असल्याचे पुणे महानगरपालिकेने कळविलेले आहे.

(३) पुणे महानगरपालिकेने याबाबत संबंधीत कंत्राटदार कंपनीकडून खुलासा मागविला असता कंत्राटदार कंपनीने सदरची तक्रार चुकीची असल्याचा खुलासा सादर केला आहे.

(४) कंत्राटी पध्दतीने नियुक्त केलेल्या सुरक्षा रक्षक यांचे वेतन वेळेवर अदा करण्याची दक्षता घेण्याबाबत आयुक्त, पुणे महानगरपालिका यांना कळविण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

खांदा कॉलनी (ता.पनवेल, जि.रायगड) येथील रेल्वे ओव्हरब्रिजची झालेली दूरवस्था

(१२) * ४४८३१ श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), श्री.महेश बालदी (उरण), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पनवेल-सायन महामार्गावरील (राष्ट्रीय महामार्ग ४८) महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाने उभारलेल्या खांदा कॉलनी येथील रेल्वे ओव्हरब्रिजची दुरावस्था झाली असल्याचे माहे जून, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, संबंधित विभागातील अधिकाऱ्यांच्या दुर्लक्षामुळे सदर ओव्हरब्रिजची दुरुस्ती न केल्याने अपघात सदृश्य परिस्थिती निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदर ओव्हरब्रिजची तातडीने दुरुस्ती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही वा उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) अंशतः खरे आहे.

पावसाळ्यापूर्वीच्या नियमित पाहणी दरम्यान सदर पूल वाहतूकीसाठी सुस्थितीत असल्याचे व पुलाचे काही Expansion Joints नादुरुस्त झाल्याचे माहे जून मध्ये निदर्शनास आले.

(२) हे खरे नाही.

(३) सदर पुलाच्या नियमित तपासणीचे व त्या अनुषंगाने आवश्यक देखभाल व दुरुस्तीचे काम महामंडळास सवलतदार यांच्याद्वारे नियमितपणे करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील म्हाडाच्या एकल इमारतींचा पुनर्विकास प्रकल्प प्रलंबित असल्याबाबत

(१३) * ४५२३१ कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.पराग शाह (घाटकोपर पूर्व), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईतील म्हाडा वसाहतीतील एकल इमारतींचा पुनर्विकास करता येणार नसून क्लस्टर धर्तीवर पुनर्विकास करावा असा निर्णय म्हाडा प्रशासनाने घेतल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर जुन्या झालेल्या या इमारतींचा पुनर्विकास होत नसल्यामुळे अनेक पुनर्विकास प्रकल्प प्रलंबित असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मुंबई शहरात अनेक ठिकाणी असलेल्या म्हाडा वसाहतीतील इमारती या ६० वर्षांपेक्षा जुन्या असून धोकादायक स्थितीत असल्याचे आढळून आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, मुंबईतील धोकादायक असलेल्या म्हाडाच्या एकल इमारतींच्या पुनर्विकासावरील बंदी उठवून सुलभरित्या या इमारतींचा विकास करण्यासाठी शासनाने कोणता निर्णय घेतला वा घेण्यात येणार आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) ते (५) मुंबई, कोकण, नाशिक व पुणे या म्हाडा अधिनस्त मंडळांतर्गत ज्या अभिन्यासामध्ये अद्याप पुनर्विकासाची परवानगी देण्यात आलेली नाही, अशा ठिकाणी नियोजित पायाभूत सुविधांचा विकास व क्षेत्राचे समुचित नियोजन करणे शक्य व्हावे, याकरीता पुनर्विकास करावयाच्या क्षेत्रातील अधिकतम इमारती / संस्था / अभिन्यास यांचा समावेश करून केवळ एकत्रित पुनर्विकासाच्या प्रस्तावानाच मान्यता/ना-हरकत प्रमाणपत्र प्रदान करण्याबाबत म्हाडास दि.२८/४/२०२२ च्या शासन निर्णयान्वये निर्देश देण्यात आलेले आहेत.

तथापि, अपवादात्मक परिस्थितीत एकल इमारतींचा पुनर्विकास करणे गरजेचे असल्यास, त्याबाबतचा प्रस्ताव सादर करण्याबाबत व शासन मान्यतेने अशा एकल इमारतींच्या पुनर्विकास प्रस्तावास मान्यता/ना-हरकत प्रमाणपत्र देण्याबाबतही उक्त दि.२८/४/२०२२ रोजीच्या शासन निर्णयात स्पष्ट करण्यात आले आहे.

नांदगाव-मालेगाव (जि.नाशिक) येथील हायब्रीड अॅन्युईटी योजनेतून करण्यात आलेल्या रस्त्याची दुरुवस्था झाल्याबाबत

(१४) * ४८२५५ श्री.सुहास (आण्णा) व्दारकानाथ कांदे (नांदगाव) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नांदगाव-मालेगाव (जि.नाशिक) येथील हायब्रीड अॅन्युईटी योजनेतून करण्यात आलेल्या रस्त्याची दुरावस्था होऊन रस्ता पूर्णतः खड्डेमय झाल्याचे माहे जून, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर रस्त्याच्या दुरुस्तीकडे तसेच कामाच्या दर्जाच्या गुणवत्ता तपासणीकडे संबंधित विभागाकडून दुर्लक्ष होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार सदर रस्त्यांची त्वरीत दुरुस्ती करण्याबाबत तसेच दोषी कंत्राटदार व संबंधित अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रविंद्र चव्हाण : (१) प्रश्नांकीत रस्ता हा मालेगांव नांदगांव रामा २६ कि.मी. ०/०० ते २७/१०० आणि नांदगांव येवला ते नाशिक जिल्हा हद्द (रा.मा.२५) कि.मी. २७/१०० ते ६६/०० ता. मालेगांव नांदगाव येवला जि. नाशिक (मालेगांव हद्द ते येवला हद्द) असून सदर लांबीत HAM अंतर्गत प्रगतीपथावरील काम ७५ % पूर्ण झाले आहे.

सद्यस्थितीत रस्त्यावरील खड्डे पूर्णतः भरण्यात आलेले असून रस्ता सुस्थितीत आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाने अभियंता पदासाठी निवड केलेल्या परिक्षार्थीना नियुक्ती देण्याबाबत

(१५) * ४५५५६ डॉ.राहूल पाटील (परभणी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्य शासनाच्या विविध विभागांमधील अभियंत्यांची पदे भरण्यासाठी महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाने सन २०१९ मध्ये परिक्षा घेऊन परिक्षेचा निकाल सन २०२१ मध्ये जाहीर केल्यानंतर दिनांक १२ फेब्रुवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास अंतिम यादीही प्रसिध्द करण्यात आली असून अद्यापपर्यंत निवड झालेल्या परिक्षार्थीना नियुक्ती आदेश मिळाले नसल्याची बाब माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मागील तीन वर्षांपासून प्रलंबित असलेल्या भरती प्रक्रियेमुळे, पात्र परिक्षार्थींचे वय वाढत असल्याने तसेच त्यांना उशीरा नियुक्ती आदेश मिळाल्यामुळे परिक्षार्थींचे नुकसान होत आहे तसेच त्यांच्यात संभ्रमावस्था निर्माण होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मागील तीन वर्षांपासून प्रलंबित भरतीप्रक्रिया तातडीने पूर्ण करावी अशी मागणी निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांकडून करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने अभियंता पदासाठी निवड झालेल्या परिक्षार्थीना तात्काळ नियुक्ती देण्याच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) सदर अभियंत्यांची पदे जलसंपदा विभाग, सार्वजनिक बांधकाम विभाग व मृद व जलसंधारण विभागाच्या आस्थापनेतील आहेत. सदर पदाच्या शिफारशी महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडून दि. १५.६.२०२२ रोजी संबंधित विभागांना प्राप्त झाल्या आहेत. आयोगाच्या शिफारसपत्रात नमुद केल्यानुसार वैद्यकीय तपासणी, चारित्र्य पडताळणी, नॉन क्रिमिलेअर प्रमाणपत्र पडताळणी, जात प्रमाणपत्र /वैधता प्रमाणपत्र इ.ची तपासणी करून संबंधित विभागांकडून नियुक्ती देण्याबाबत कार्यवाही सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नवी मुंबई महानगरपालिकेने विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यात मोबाईल रिचार्ज करण्यासाठी जमा केलेली रक्कम विनावापर पडून असल्याबाबत

(१६) * ४५१७४ श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नवी मुंबई महानगरपालिका प्रशासनाने कोरोना काळात महानगरपालिका शाळेतील विद्यार्थ्यांना ऑनलाईन शिक्षणाच्या अनुषंगाने मोबाईल रिचार्जसाठी प्रत्येक विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यात एक हजार रुपये जमा केले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, रबाळे येथील आंबेडकर नगरमधील महानगरपालिका शाळेतील सुमारे दोन हजार विद्यार्थ्यांना तेथील मुख्याध्यापकांनी बँकेचे पासबुक न दिल्यामुळे जवळपास रु.२० लाख रुपये विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यात विनावापर पडून असल्याचे दिनांक २३ एप्रिल, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी सदर मुख्याध्यापकांविरुद्ध कारवाई करण्याची मागणी विद्यार्थी, पालकवर्ग तसेच मा.लोकप्रतिनिधी यांनी महानगरपालिका आयुक्तांकडे दिनांक २३ एप्रिल, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास केली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीच्या अनुषंगाने शासन व महानगरपालिका स्तरावर कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

राज्यात कोविड-१९ च्या प्रसारामुळे लागू केलेल्या संचारबंदीच्या काळात, अध्ययन-अध्यापन प्रक्रिया ऑनलाईन पध्दतीने सुरु राहण्यासाठी “लर्निंग फ्रॉम होम” ही संकल्पना शासनाने सुचविली होती.

त्याअंतर्गत सन २०२१-२२ या वर्षात विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होऊ नये म्हणून ऑनलाईन शिक्षणासाठी इंटरनेट सुविधा पॅकेज उपलब्ध करून देण्यासाठी नवी मुंबई महानगरपालिकेने विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यावर प्रत्येकी १०००/- रू. वर्ग केले होते.

त्याअनुषंगाने शाळेतील २१,२३ विद्यार्थ्यांसाठी रू.२१,२३,०००/- रक्कम बँक खात्यात जमा करण्यात आली होती. (२) ऑनलाईन शिक्षणासाठी मोबाईल रिचार्ज करून त्यात इंटरनेट पॅकेज उपलब्ध करून देण्यासाठी विद्यार्थ्यांचे पालक यांच्या खात्यावर रक्कम जमा करण्यात आली होती.

तथापि, अनेक विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्याचे KYC अद्ययावत नसल्याने तसेच, बहुतांश विद्यार्थी अल्प उत्पन्न गटातील असल्याने, त्यांच्या बँक खात्यावर कमी व्यवहार होत असल्याने, त्यांची बँक खाती Inactive झाली होती. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना या योजनेचा लाभ देण्यासाठी या तांत्रिक बाबींमुळे अडचणी येऊ नये यासाठी व विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यावर रक्कम जमा झाली किंवा नाही याची शहानिशा करण्यासाठी विद्यार्थ्यांचे पासबुक जमा करण्यात आले होते.

सदर पासबुक तांत्रिक अडचणी सोडविल्यानंतर अद्ययावत करून विद्यार्थी/पालकांना परत करण्यात आले आहेत, ही वस्तुस्थिती आहे.

(३) अशा आशयाची तक्रार मा. लोकप्रतिनिधींकडून नवी मुंबई महानगरपालिकेस प्राप्त झाली आहे.

(४) लोकप्रतिनिधी यांचेकडील प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने शिक्षणाधिकारी, नवी मुंबई महानगरपालिका यांनी संबंधित शाळेस प्रत्यक्ष भेट देऊन चौकशी केली. अन्य अडचणी सोडवून जमा केलेले विद्यार्थ्यांचे पासबुक KYC अद्ययावत करून संबंधित विद्यार्थ्यांच्या पालकांना परत करण्यात आलेले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे खरिवली (ता.वाडा, जि. पालघर) येथे खाणीचे उत्खनन करताना वृक्षतोड करण्यात येत असल्याबाबत

(१७) * ४६६८५ श्री.दौलत दरोडा (शहापूर) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे खरिवली (ता.वाडा, जि.पालघर) येथे दगडांच्या अनेक खाणी व क्रशर असून या ठिकाणी काही खाणमालकांकडून उत्खनन करताना मोठ्या प्रमाणावर वनसंपदेचे नुकसान होत असल्याच्या तक्रारी खरिवली ग्रामस्थांनी मुख्य वनसंरक्षक, ठाणे यांच्याकडे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त तालुक्यातील खरिवलीतर्फे कोहोज या गावांत ह्यसलोनी अॅग्री फार्मस या कंपनीच्या जागेत तीन क्रशर मशीन सुरु असून या दगड खाणीत जेसीबी, बुलडोझरच्या सहाय्याने उत्खनन होत असताना साग व खैर या मौल्यवान वृक्षांबरोबर काही औषधी वनस्पतींचेही नुकसान होत असल्याची तक्रार जिजाऊ संघटनेच्या कार्यकर्त्यांनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, क्रशर व दगड खाणींमुळे युवराज भोईर या स्थानिक नागरिकाच्या आंब्याच्या बागेचे तसेच पोल्ट्री व्यवसायाचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाल्याने वन विभाग व महसूल विभाग यांच्याकडे तक्रार करूनही कोणतीही दखल घेतली जात नसल्याने संबंधित तक्रारदाराने उपोषणाचा इशारा दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने वन विभाग व महसूल विभागाने संबंधितांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) व (२) अंशतः खरे आहे. अशा आशयाची तक्रार मुख्य वनसंरक्षक, ठाणे यांच्याकडे दि. २१.०४.२०२२ रोजीच्या पत्रान्वये करण्यात आली आहे.

(३) होय, अशा आशयाचा अर्ज तहसिलदार, वाडा यांच्याकडे प्राप्त झाला आहे. तथापि, जिल्हाधिकारी, पालघर

यांच्याकडील अहवालानुसार मे. जे. पी. आर. स्टोन इन्फ्रा क्रशर मशीन दि. ०१.०४.२०२२ पासून बंद असून, त्यांच्या शेजारी असलेल्या पोल्ट्रीफार्म ची जागा तक्रारदाराची नसून, त्याने अनाधिकृत पोल्ट्रीफार्म बांधला असल्याचे चौकशीमध्ये निष्पन्न झाल्याने, ते बंद करण्यात आले आहे. सदर क्रशर बाबत जागा मालकाची तक्रार नसल्याचे आढळून आले आहे.

(४) वन विभागाच्या वनक्षेत्रात कोणतीही वृक्षतोडीची बाब घडलेली नसून, शासकीय वनसंपदेचे नुकसान झालेले नाही.

तथापि, मौजे खरीवली तर्फे कोहोज येथील मा. स.न. ३६/१४, ३६/१६अ, ३६/१६ ब मधील क्षेत्र खाजगी मालकीचे असून, सदर क्षेत्रात साग प्रजातीच्या १७८ वृक्षांची विनापरवानगी जेसीबीच्या सहाय्याने मुळासकट काढून टाकताना उत्खननाचे गैरकृत्य करण्यात आल्याने संबंधिताविरुद्ध महाराष्ट्र वृक्षतोड अधिनियम, १९६४ मधील तरतुदीनुसार प्रथम अपराध क्र. ०१/२०२२-२३, दि. २६.०४.२०२२ वन गुन्हा दाखल करण्यात आलेला आहे. शास्तीची कारवाई सुरू करण्यात आली आहे. मात्र, सदर क्षेत्रात क्रशर मशीन नसून दगड खाणी करीता कोणत्याही प्रकारचे उत्खनन झालेले नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई महानगरपालिकेच्या रुग्णांलयामधील उभारण्यात येणाऱ्या टनेल लाँड्री प्रकल्पात झालेला गैरव्यवहार

(१८) * ४४५३९ श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), श्री.पराग शाह (घाटकोपर पूर्व), श्री.राजेंद्र पाटणी (कारंजा), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा), श्रीमती सीमा महेश हिरे (सीमाताई) (नाशिक पश्चिम), डॉ.संदीप धुर्वे (अर्णा), अॅड.राहूल कुल (दौंड), श्री.रवि राणा (बडनेरा) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महानगरपालिकेच्या रुग्णांलयामधील कपडे धुण्यासाठी उभारण्यात येणाऱ्या रु.१६० कोटी रुपयांच्या टनेल लाँड्री प्रकल्पाच्या निविदेत मोठ्या प्रमाणात अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने गैरव्यवहार झाल्याचे स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आणले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू निविदा प्रक्रियेत सीव्हीसीच्या मार्गदर्शक तत्वांचे उल्लंघन होवून अनुभव व तांत्रिक निकषांची पूर्तता करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व चौकशी अहवालाच्या अनुषंगाने टनेल लाँड्री प्रकल्पात गैरव्यवहार करणाऱ्या महानगरपालिकेच्या संबंधित अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) अशा आशयाचे स्थानिक लोकप्रतिनिधींचे निवेदन प्राप्त झाले आहे असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) हे खरे नाही. सदर कामाची निविदा सीव्हीसी मार्गदर्शक तत्वांनुसार यांत्रिक व विद्युत कामकाजाचे अनुभव असलेल्या कंत्राटदाराकडून मागविली आहे,

तथापि, सदर टनेल लाँड्री प्रकल्पाची निविदा जागेअभावी रद्द करण्यात आली आहे, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पिपलधरा (जि. नागपूर) गावा जवळील पुल कोसळून एका मजुराचा झालेला मृत्यू

(१९) * ४६१३७ श्री.समिर मेघे (हिंगणा) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पिपलधरा गावा जवळील (जि.नागपूर) समृद्धी महामार्गाच्या वाईल्ड लाईन ओवरजवळ १७ आर्चेस क्षतीग्रस्त झाल्याने पुल कोसळून एका मजुराचा मृत्यू झाल्याचे दिनांक २७ एप्रिल, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मृत्यू झालेल्या कामगाराच्या कुटुंबाला आर्थिक मदत देण्याबाबत तसेच संबंधित कंत्राटदारावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) प्रश्नात नमूद बाबी या प्रत्यक्ष वस्तुस्थितीस अनुसरून नाही. तथापि, नागपूर ते मुंबई समृद्धी महामार्गाचे बांधकाम पॅकेज क्रमांक ०१ अंतर्गत नागपूर जिल्हयातील किन्ही-भन्सोली गावाजवळ समृद्धी महामार्गाच्या वन्यजीव उन्नत मार्गाच्या (प्रकल्पाचे कि.मी.१५+१४०) मुंबई कॉरीडोरच्या आर्चेसवरील कॉंक्रीटचे बांधकाम सुरु असताना अचानकपणे त्यामधील १७ आर्चेस दिनांक २४.०४.२०२२ रोजी पहाटेच्या सुमारास क्षतीग्रस्त होऊन कोसळल्या. या प्रकरणी प्रकल्प संचालक, नागपूर यांनी कोणतीही जिवीतहानी झाली नसल्याचे कळविले आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अमरावती जिल्ह्यात प्राण्यांची अवैध शिकार होत असल्याबाबत

(२०) * ४७७०२ श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अमरावती जिल्ह्यात वन्यजीवांची क्रूरपणे हत्या करण्याचे प्रकार वाढले असून वन अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने मोठ्या प्रमाणात अवैध शिकारी होत असल्याचे माहे जून, २०२२ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सिपना वन्यजीव विभागातील रायपुर वनपरिक्षेत्रात वन्य प्राण्यांची नियमित अवैध शिकार करणाऱ्या टोळीस दिनांक ८ जून, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास वन विभागाच्या अधिकाऱ्यांनी जेरबंद केले असल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार वन्य प्राण्यांच्या हत्या रोखण्यासाठी तसेच संबंधीत दोषींवर व अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) अमरावती जिल्ह्यामध्ये वन्यजीवांची मोठ्या प्रमाणात अवैध शिकार होत असल्याचे निदर्शनास आलेले नाही. तथापि सिपना वन्यजीव विभागाअंतर्गत द. रायपुर नियतक्षेत्रात वनखंड क्रमांक २५४ मध्ये चौसिंगा-५ व भेकर-२ असे एकूण ७ वन्यप्राणी मृत अवस्थेत आढळून आले असता दिनांक ०८.०६.२०२२ रोजी वनगुन्हा नोंदविण्यात आला आहे. सदर प्रकरणी ७ आरोपींना चौकशी करून विद्यमान न्यायालय, अचलपुर येथे समक्ष हजर केले असता न्यायालयाने त्यांना कोठडी सुनावली असून त्यांचे जामीन अर्ज फेटाळले आहेत.

(२) उक्त प्रकरणी वन कर्मचारी तपासासाठी गेले असता गावाकऱ्यांमार्फत मज्जाव करण्यात आला. त्यामुळे सरकारी कामामध्ये अडथळा आणल्या प्रकरणी गावातील काही व्यक्तींविरुद्ध पोलिस स्टेशन, चिखलदरा येथे १४.०६.२०२१ रोजी फिर्याद नोंदवून गुन्हा नोंदविण्यात आला आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे महानगरपालिका क्षेत्रात बेकायदेशीर बांधकामे सुरु असल्याबाबत

(२१) * ४५५२५ श्री.संजय केळकर (ठाणे) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) ठाणे महानगरपालिका क्षेत्रातील राबोडी, बाळकुम, ढोकाळी या परिसरात मोठ्या प्रमाणात सुरु असलेली बेकायदेशीर बांधकामे ठाणे महानगरपालिका प्रशासनाच्या वेळोवेळी निदर्शनास आणून देखील या बेकायदेशीर बांधकामावर कोणतीच कारवाई करण्यात आली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर बेकायदेशीर बांधकामाबाबतचे पुरावे स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी वरिष्ठ अधिकाऱ्यांना छायाचित्रासह तसेच पेनड्राईव्हमध्ये दिनांक १७ मे, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास सुपूर्द केले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी पुरावे सादर करूनही संबंधित अधिकारी कारवाई करण्यास दिरंगाई करीत असल्याचा आरोप स्थानिक नागरिकांनी केला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदरहू प्रकरणाची शासनमार्फत चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने संबंधित अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१), (२) व (३) ठाणे महानगरपालिका क्षेत्रातील राबोडी, बाळकुम, ढोकाळी या परिसरातील विनापरवानगी व अनधिकृत बांधकामाबाबत लोकप्रतिनिधींकडून महानगरपालिकेस तक्रार प्राप्त झाली आहे, ही वस्तुस्थिती आहे.

सदर प्रकरणी निदर्शनास आलेले विनापरवाना बांधकाम निष्कासित करण्यात आले असून तक्रारीत उल्लेखित इतर बांधकामाबाबत महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील कलम २६० अन्वये विहित कार्यपध्दतीनुसार कारवाई करण्यात येत असल्याचे ठाणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

तथापि, महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये होणाऱ्या बेकायदेशीर बांधकामावर महानगरपालिकेमार्फत नियमितपणे विहित कार्यपध्दतीनुसार कार्यवाही करण्यात येत असल्याचे ठाणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) ठाणे महानगरपालिका क्षेत्रातील बेकायदेशीर बांधकामाच्या तक्रारींचे गांभीर्य विचारात घेऊन अनधिकृत बांधकाम/अतिक्रमण नियंत्रण व निष्कासनासंदर्भात शासन निर्णय दिनांक ०२.०३.२००९ अन्वये निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करण्याचे आदेश आयुक्त, ठाणे महानगरपालिका यांना देण्यात आले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील पारसी पंचायत (अंधेरी) व जनता कॉलनी (जोगेश्वरी) येथील भुयारी मार्गाची कामे प्रलंबित असल्याबाबत

(२२) * ४५६१० श्री.रविंद्र वायकर (जोगेश्वरी पूर्व) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईतील पारसी पंचायत, अंधेरी येथील भुयारी मार्गाच्या कामाचे कार्यांभ आदेश दिनांक ६ डिसेंबर, २०१८ रोजी आणि जनता कॉलनी, जोगेश्वरी, मुंबई येथील भुयारी मार्गाच्या कामाचे कार्यांभ आदेश दिनांक ७ मार्च, २०१९ रोजी देण्यात आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू भुयारी मार्गाची कामे वाहतुक विभागाने दिलेल्या परवानगीनुसार पाच टप्प्यात करावयाची असून त्यानुसार पारसी पंचायत येथील भुयारी मार्गाचे पहिल्या टप्प्यातील काम नोव्हेंबर, २०२१ पर्यंत तर जनता कॉलनी येथील भुयारी मार्गाचे पहिल्या टप्प्यातील काम माहे जून, २०२१ पर्यंत पूर्ण करणे आवश्यक होते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सद्यःस्थितीत उक्त दोन्ही भुयारी मार्गाची पहिल्या टप्प्यातील कामे ही पूर्ण न झाल्याने स्थानिक नागरिकांना तसेच वाहनचालकांना अनेक अडचणींना सामोरे जावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त कामे तातडीने पूर्ण करण्यास होत असलेल्या विलंबाची कारणे काय आहेत व सदरहू प्रकरणी विलंबास जबाबदार असणारे संबंधित अधिकारी, कर्मचारी व कंत्राटदार यांचेवर कारवाई करण्याबाबत तसेच सदरहू दोन्ही भुयारी मार्गाची कामे पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) भुयारी मार्गाची कामे पाच टप्प्यात करावयाची हे खरे आहे.

तथापि पारसी पंचायत, अंधेरी येथील भुयारी मार्गाचा पहिल्या टप्पा व दुसऱ्या टप्प्याचे काम अनुक्रमे माहे मार्च, २०२१ आणि माहे नोव्हेंबर, २०२१ मध्ये पूर्ण करण्यात आले आहे. तसेच जनता कॉलनी, जोगेश्वरी येथील भुयारी मार्गाचा पहिल्या टप्पा व दुसऱ्या टप्प्याचे काम अनुक्रमे माहे सप्टेंबर, २०२१ आणि माहे जून, २०२२ मध्येच पूर्ण करण्यात आले आहे.

(४) व (५) पश्चिम द्रुतगती महामार्गावर मेट्रो लाईन-७ ची सुरु असलेली कामे, देशभरातील कोवीड-१९ महामारीच्या प्रादुर्भावामुळे कुशल कामगारांची अनुपलब्धता तसेच पश्चिम द्रुतगती महामार्गावर वाहनांची वाहतूक वर्दळ मोठ्या प्रमाणात असल्यामुळे व बांधकाम सामग्री ठेवण्यासाठी जागा अपुरी पडत असल्यामुळे काम करण्यासाठी कमी कालावधी उपलब्ध होतो. यामुळे कामाची गती कायम राखता आली नाही. त्यामुळे संबंधितांवर कारवाईचा प्रश्न उद्भवत नाही. सदरहू भुयारी मार्गाचे काम प्रगतीपथावर असून पारसी पंचायत, अंधेरी व जनता कॉलनी, मुंबई येथील भुयारी मार्गाची कामे अनुक्रमे माहे नोव्हेंबर, २०२२ व डिसेंबर, २०२२ पर्यंत पूर्ण करण्याचे नियोजित आहे.

**सोलापूर ते हैद्राबाद राष्ट्रीय महामार्गावरील नळदुर्ग ते जळकोट दरम्यान रस्त्यावरील
खड्ड्यांमुळे अपघाताचे प्रमाण वाढल्याबाबत**

(२३) * ४५७८९ श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (तुळजापूर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर जिल्ह्यातील राष्ट्रीय महामार्ग क्रमांक ६५ सोलापूर ते हैद्राबाद राष्ट्रीय महामार्गावरील नळदुर्ग ते जळकोट रोड दरम्यानच्या रस्त्यावरील खड्ड्यांमुळे गत ५ महिन्यात सुमारे ११ जणांचा अपघाती मृत्यू झाल्याचे दिनांक ३ जून, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे हे, खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तसेच राष्ट्रीय महामार्गावरील अनदुर ते उमरगा हा रस्ता कंत्राटदाराच्या बेजबाबदारपणामुळे अनेक ठिकाणी अपूर्ण आहे. परिणामी अपघात होऊन गंभीर जखमी होणे तसेच मृत्यू होण्याच्या घटना घडत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, त्यामुळे सदर अपघातातील मयतांच्या कुटुंबियांना शासनाने आर्थिक मदत केली आहे काय,

(४) तसेच सदरहू दोन्ही कामांना गती देण्यासाठी व रस्त्याची कामे त्वरित पूर्ण करण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली व यामध्ये दोषी असलेल्या कंत्राटदारांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रविंद्र चव्हाण : (१) सोलापूर ते हैद्राबाद राष्ट्रीय महामार्ग क्र.०९ (नवीन रा.म.क्र.६५) चौपदरीकरणाचे काम केंद्र शासनाच्या अखत्यारित असून भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण यांचेमार्फत प्रगतीपथावर आहे.

सदर रस्ता Design-Build-Finance-Operate-Transfer (DBFOT) या तत्वावर असल्याने रस्त्याचे देखभाल व दुरुस्तीचे काम उद्योजकाने करावयाचे आहे.

सदर महामार्गाच्या कामाची गुणवत्ता व कामावर देखरेख करण्यासाठी स्वतंत्र अभियंता यांची नियुक्ती करण्यात आलेली आहे. त्यांचे अहवालानुसार नळदुर्ग ते जळकोट रोड दरम्यान गत ५ महिन्यात १० अपघातांची संख्या नोंदवली असून सदर अपघात अतिवेगाने वाहन चालविणे व ओव्हरटेक करणे या कारणांमुळे झाल्याची नोंद आहे.

(२) उद्योजकाच्या निधीची कमतरतेमुळे व कोरोनाच्या महामारीमुळे प्रकल्पाच्या बांधकामाची गती मंदावलेली आहे व प्रकल्प वेळेत पूर्ण न केल्यामुळे भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणाकडून उद्योजकास दंड सुध्दा लावण्यात आले आहेत. उद्योजकाकडून उर्वरित चौपदरीकरणाचे काम पूर्ण करण्याबाबत वेळोवेळी पाठपुरावा करण्यात येत असून उर्वरित काम मार्च २०२३ पर्यंत पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(३) सदरचे अपघात हे अतिवेगाने वाहन चालविणे व ओव्हरटेक करणे अशा कारणांमुळे झाले आहे व तसेच MORTH

व भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणाकडे अपघातातील मयतांच्या कुटुंबियांना आर्थिक मदत देण्याबाबत तरतूद उपलब्ध नाही.

(४) प्रकल्प वेळेत पूर्ण न केल्यामुळे भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणाकडून उद्योजकास दंड लावण्यात आले आहेत. उद्योजकाकडून उर्वरित चौपदरीकरणाचे काम पूर्ण करण्याबाबत वेळोवेळी पाठपुरावा करण्यात येत असून उर्वरित काम मार्च २०२३ पर्यंत पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कुरार व्हिलेज, मालाड (मुंबई) येथे संरक्षक भिंत कोसळून जिवीतहानी झालेल्या कुटुंबाचे पुनर्वसन करण्याबाबत

(२४) * ४५५०६ श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी), श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.अमित झनक (रिसोड) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कुरार व्हिलेज, मालाड (मुंबई) मधील आंबेडकर नगर येथे दोन वर्षापूर्वी संरक्षक भिंत कोसळून मृत झालेल्या कुटुंबियांच्या वारसांना अद्याप कोणतीही मदत मिळाली नसल्याचे माहे जून, २०२२ वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर घटनेस दोन वर्षांचा कालावधीत होवून तेथील १०० आपदग्रस्त कुटुंबांचे पुनर्वसन मुंबई महानगरपालिका व वन विभाग यांच्यातील समन्वयाअभावी प्रलंबित आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार मृत कुटुंबियांच्या वारसांना आर्थिक मदत व आपदग्रस्त कुटुंबांचे पुनर्वसन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) मुंबईतील मालाड येथील कुरार व्हिलेज येथे दिनांक ०२.०७.२०१९ रोजी संरक्षक भिंत कोसळून मृत पावलेल्या व्यक्तीच्या नातेवाईकास प्रत्येकी रु. ५,००,०००/- व जखमींना रु. ५०,०००/- इतकी रक्कम महापालिका नैसर्गिक आपत्ती व्यवस्थापन निधीतून अदा करण्यात आली आहे.

(२) दिनांक ०२.०७.२०१९ रोजी मालाड जलाशयाची संरक्षक भिंत पडून आंबेडकर नगर व पिंपरीपाडा येथील रहिवाशी बाधीत झाले होते. सदर दुर्घटनाग्रस्त कुटुंबांना आपत्कालीन परिस्थिती पाहता तसेच दुर्घटनेची व्याप्ती पाहता मानवतेच्या आधारावर बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडून उपलब्ध झालेल्या सदनिकांपैकी संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान प्रशासनामार्फत ८६ कुटुंब / व्यक्तींना सदनिकांचे वाटप करण्यात आल्या असून अन्य ८ कुटुंब / व्यक्ती यांना सदनिका वाटप करणे शिल्लक आहे.

रिट याचिका क्रमांक ३०५/१९९५ मधील मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यानातील पात्र अतिक्रमकांचे पुनर्वसन करण्याबाबत झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणामार्फत प्रक्रिया कार्यान्वीत आहे. या अनुषंगाने मालाड जलाशय परिसर येथील संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यानाच्या संरक्षित क्षेत्रातील आंबेडकर नगर व पिंपरीपाडा येथे स्थलांतरीत झालेल्या कुटुंबांव्यतिरिक्त धोकादायक परिस्थितीत राहणाऱ्या कुटुंबांपैकी पात्र ठरणाऱ्या अतिक्रमकांना बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडून तात्पुरत्या स्वरूपात सदनिका / निवारे उपलब्ध करून देण्याकरीता संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान प्रशासनाकडून महानगरपालिकेस आवश्यक सहकार्य व समन्वय साधण्यात येईल याबाबत दिनांक २७.०५.२०२२ रोजीच्या शासन पत्रान्वये आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, मुंबई यांना कळविण्यात आले आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील बांधकाम विकासकांनी शासनाच्या अटीचे उल्लंघन केल्याबाबत

- (२५) * ४७९३५ श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यात कोरोना महामारीच्या काळात बांधकाम उद्योगाला दिलासा मिळावा याकरिता शासनाने विकासकांना प्रकल्पात वापरल्या जाणाऱ्या चटई क्षेत्रफळ अधिमुल्यावर दिनांक १९ ऑगस्ट, २०१९ पासून २५ टक्के व १९ ऑगस्ट, २०२१ पासून ५० टक्के सवलत देताना या मोबदल्यात विकासकांनी घर खरेदीदारांचे संपूर्ण मुद्रांक शुल्क भरावे, तसेच मुद्रांक शुल्क भरल्याचे ग्राहकांचे प्रमाणपत्र सादर केल्याची यादी विकासकांनी आपल्या संकेत स्थळावर प्रसिद्ध करून त्याची एक प्रत महारेरा प्राधिकरणाला सादर करण्याची अट घातली होती परंतु सदर अटीचे मोठ्या प्रमाणात विकासकांनी पालन केले नसल्याचे दिनांक ५ मार्च, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अधिमुल्यात सवलत घेणाऱ्या विकासकांनी याबाबत संकेतस्थळावर यादी प्रसिद्ध करण्याची मागणी मुंबई ग्राहक पंचायतीने शासनाकडे माहे मार्च, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, अद्याप विकासकांनी मुद्रांक शुल्क भरल्याच्या प्रमाणपत्राची यादी संकेतस्थळावर प्रसिद्ध न करण्याची व महारेरा प्राधिकरणाला सादर न करण्याची कारणे काय आहेत,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१), (२), (३) व (४) मुंबई ग्राहक पंचायतीने माहे जानेवारी २०२२ मध्ये महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरणास विकासकांनी प्रिमियम शुल्कात सवलत घेतली पण त्याचा फायदा ग्राहकांपर्यंत पोहचला नाही अशा आशयाचे निवेदन दिले आहे.

उपाध्यक्ष/म्हाडा यांच्या दि. २३.०२.२०२१ रोजीचे परिपत्रकान्वये जे प्रकल्प या योजनांत सहभागी होतील त्या प्रकल्पांची अथवा ज्या भागांसाठी सवलत घेतली आहे त्यांची यादी महानगर पालिका आयुक्त/नगरपरिषद अथवा नगर पंचायत, मुख्य अधिकारी, जिल्हाधिकारी, नियोजन प्राधिकरण यांच्यामार्फत माहितीकरीता मुद्रांक नोंदणी कार्यालयास कळवावे लागेल. तसेच, संबंधित प्राधिकरणाच्या संकेत स्थळावर प्रसिध्द करावी अशा सूचना देण्यात आल्या होत्या.

ज्या विकासकांनी उक्त परिपत्रकाच्या अनुषंगाने अधिमूल्यामध्ये सवलत घेतली आहे त्यांनी वरीलप्रमाणे माहिती १ महिन्यामध्ये प्रसिध्द करावी तसेच याबाबत महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरणास देखील अवगत करणे बंधनकारक करण्यात यावे, अशा सूचना शासन पत्र दि.१७ ऑगस्ट, २०२२ अन्वये देण्यात आल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील धोकादायक इमारतींचा पुनर्विकास करण्याबाबत

(२६) * ४४६७८ श्रीमती यामिनी यशवंत जाधव (भायखळा), श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळाने मुंबईतील २१ अतिधोकादायक इमारतींच्या दिनांक २७ मे, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास जाहीर केलेल्या यादीनुसार अतिधोकादायक इमारतींमध्ये ४७४ निवासी व २६६ अनिवासी असे एकूण ९२३ रहिवासी असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच भायखळा येथील म्हाडाच्या ई-१ व ई-२ विभागातील इमारत क्र.१२०-१२४ शेखभाई बिल्डींग, २३-३३-३३ए छपरा बिल्डींग, १०४-१०६ मेघजी बिल्डींग अ, ब व क विंग, १७ जय आंबे बिल्डींग, ४६७ मुक्ताई निवास ह्या इमारती सन २०२१-२०२२ व २०२२-२०२३ करिता केलेल्या पावसाळी सर्वेक्षणात अतिधोकादायक घोषित करण्यात आल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उपरोक्त इमारतीमधील काही नागरीकांना संक्रमण शिबीरात स्थलांतरीत करण्यात आले, परंतु संक्रमण शिबिरांच्या कमतरतेमुळे अनेक कुटुंबियांना संक्रमण शिबिरे उपलब्ध नाहीत, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने सदर धोकादायक इमारतींचा पुनर्विकास होण्याच्या दृष्टीने म्हाडाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळातर्फे मुंबई शहर बेटावरील जून्या व मोडकळीस आलेल्या उपकरप्राप्त इमारतींचे सन २०२२ मध्ये केलेल्या सर्वेक्षणात अतीधोकादायक इमारतींमध्ये ६७४ निवासी गाळे व २६६ अनिवासी गाळे असे एकूण ९४० गाळे (भाडेकरू/रहिवाशी) असल्याचे निदर्शनास आले आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

४६७ मुक्ताई इमारत ही सन २०२१-२०२२ व सन २०२२-२०२३ मध्ये मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळामार्फत अतिधोकादायक म्हणून जाहीर करण्यात आलेली नाही. तसेच सदर इमारत उपकर प्राप्त नाही.

(३), (४) व (५) उपरोक्त इमारतीमधील जवळपास २८ भाडेकरू/रहिवाशांना संक्रमण गाळे उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहेत. काही भाडेकरू व रहिवाशी यांनी संक्रमण गाळे घेण्यास स्वारस्य दर्शविले नाही. उर्वरित भाडेकरू व रहिवाशी यांना इतर संक्रमण शिबीरातील गाळे उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळामार्फत सुरू आहे.

भोस्ते (ता. खेड, जि. रत्नागिरी) घाटातील वळण चौपदरीकरणानंतर धोकादायक झाल्याबाबत

(२७) * ४४८८४ श्री.भास्कर जाधव (गुहागर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) भोस्ते (ता.खेड, जि.रत्नागिरी) घाटातील वळण मुंबई-गोवा राष्ट्रीय महामार्गाच्या चौपदरीकरणानंतर आधीपेक्षा अधिक धोकादायक झाले असून पूर्वीपेक्षा तीव्र उतार करण्यात आल्याने या ठिकाणी दररोज अपघात होत आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, दररोज होणाऱ्या अपघातांमुळे या वळणावरील संरक्षक भिंतीचेही नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीअंती संरक्षक भिंतीची दुरुस्ती तसेच उतार व वळणाची तीव्रता कमी करण्यासाठी कोणती कार्यवाही व उपाययोजना केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रविंद्र चव्हाण : (१) मुंबई-गोवा राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६६ वर सदर ठिकाणी, रस्ते वाहतूक व महामार्ग मंत्रालय, नवी दिल्ली (MoRTH & H) यांचे मार्फत नियुक्त डी.पी.आर. तांत्रिक सल्लागार (DPR Consultant) यांचेमार्फत भोस्ते घाटातील वळणाचे सर्वेक्षण करून उपलब्ध जागेच्या भौगोलिक स्थानानुसार, उपलब्ध जागेनुसार व आय.आर.सी. मानकांप्रमाणे (IRC Standards) सदर ठिकाणची संकल्प चित्रे (Design and Drawing) मंजूर करण्यात आली आहेत.

मंजूर संकल्प चित्रांनुसार भोस्ते घाटामध्ये आवश्यक त्या सुरक्षा उपाययोजना करून चौपदरीकरणाचे काम पूर्ण करण्यात आलेले आहे. वाहनांच्या अतिवेगामुळे (Over Speeding) सदर ठिकाणी अपघातांच्या घटना घडलेल्या आहेत.

(२) हे खरे नाही.

भोस्ते घाटातील वळण मार्गाच्या ठिकाणी सुरक्षेच्या दृष्टीने दरीकडील भागामध्ये संरक्षक भिंत बांधण्यात आलेली

आहे. सदर ठिकाणी काही वाहनांच्या अतिवेगाने झालेल्या अपघातांच्या घटनांमुळे सर्वसाधारणपणे १५ मीटर लांबीतील संरक्षक भिंतीचे नग्न प्रमाणात नुकसान झालेले आहे.

कंत्राटदाराशी झालेल्या करारनाम्यानुसार सदर महामार्गाच्या देखभाल दुरुस्तीची जबाबदारी ही संबंधीत कंत्राटदाराची असून त्यांचे मार्फत सदर ठिकाणी वेळोवेळी दुरुस्ती व सुरक्षा उपाययोजना करण्यात येऊन रस्ता वाहतूकीस सुस्थितीत ठेवण्यात येत आहे.

(३) भोस्ते घाटामध्ये वळण मार्गाच्या ठिकाणी सुरक्षा तांत्रिक सल्लागारामार्फत सेफ्टी ऑडीट करण्यात आले आहे व त्यांनी सादर केलेल्या अहवालानुसार संबंधीत कंत्राटदार मे.कशेडी परशुराम हायवे प्रा.लि. यांचेमार्फत गतीरोधक लावणे, दिशा दर्शक फलक लावणे, वेग मर्यादेचे फलक लावणे, सूचना दर्शक फलक लावणे, कॅट आईज लावणे इत्यादी उपाययोजना करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच रस्ता वाहतूकीस सुस्थितीत ठेवण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील शासकीय रुग्णालयांतील रक्तपेढी विभागामध्ये रक्तपिशव्या उपलब्ध नसल्याबाबत

(२८) * ४४५९५ अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), श्री.पराग शाह (घाटकोपर पूर्व), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डॉ.बिबली (जि.ठाणे) येथील १३ वर्षीय कु.परशुराम आणि त्याची ९ वर्षाची बहिण यांना थॅलेसेमिया असून दर १५ दिवसांनी त्यांना रक्त चढवावे लागत असतांना, ३१ मे रोजी रक्त चढविण्यासाठी शीव येथील लोकमान्य टिळक रुग्णालय येथे घेऊन गेले असता सदर रुग्णालयात रक्त साठा उपलब्ध नसल्यामुळे त्यांना परत जावे लागले असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी माहे एप्रिल महिन्याच्या शेवटच्या आठवड्यापासून रक्ताचा काही प्रमाणात तुटवडा जाणवत असतानाही आवश्यक उपाययोजना न केल्यामुळे मे महिना सुरु होताच हा तुटवडा अधिकच वाढला असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, थॅलेसेमियाच्या बालकांकरिता माहे मे महिन्यात रक्ताची टंचाई निर्माण होणार असल्याची माहिती असूनही यासाठीच्या आवश्यक उपाययोजना केल्या नसल्यामुळे रक्ताचा तुटवडा निर्माण झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या बालकांना रक्त देण्यासाठीचे रक्त दाते उपलब्ध असूनही रुग्णालयातील रक्तपेढीच्या वेळेची अडचण असल्यामुळे त्याचप्रमाणे रविवारी रक्तपेढ्या बंद असल्यामुळे रक्तदातांना रक्त देता येत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, मुंबईतील शासकीय रुग्णालयांमध्ये रक्ताचा पुरवठा सुरळीत करण्यासाठी रुग्णालयातील रक्तपेढ्यांच्या वेळेत बदल करून रविवारी रक्तपेढी सुरु ठेवण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची करणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) दिनांक ३१ मे, २०२२ रोजी डॉ.बिबली येथील थॅलेसेमिया व्याधीने बाधीत सदर रुग्णास लोकमान्य टिळक रुग्णालयाच्या रक्तकेंद्रात आवश्यक रक्त गटाची कमतरता असल्यामुळे रक्त उपलब्ध होऊ शकले नाही.

सदर रुग्णास अन्य रक्तकेंद्रातून रक्ताची तरतूद करता येईल या हेतूने लोकमान्य टिळक रुग्णालयात दाखल होण्यास सांगितले होते. तथापि रुग्णाच्या नातेवाईकांनी त्यास नकार देऊन रक्तसंक्रमणासाठी दुसरी तारीख घेतली, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) व (३) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या रुग्णालयांमार्फत बहुतांश रविवारी रक्तदान शिबिर आयोजित करण्यात येते.

तथापि एप्रिल व मे महिन्यांत प्रतिवर्षी विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा व उन्हाळी सुट्ट्या असल्यामुळे रक्तदात्यांचे प्रमाण कमी असते.

माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये लोकमान्य टिळक महानगरपालिका सर्वसाधारण रुग्णालयामार्फत आयोजित १३ रक्तदान शिबिरांमार्फत ९९४ व रक्तकेंद्रात स्वेच्छारक्तदानाने ११४ रक्तपिशव्यांचे संकलन करण्यात आले. त्यापैकी ३०९ रक्तपिशव्या थॅलेसेमिया रुग्णांसाठी देण्यात आल्या.

तसेच, माहे मे २०२२ मध्ये आयोजित १६ रक्तदान शिबिरांमार्फत १४६९ व रक्तकेंद्रात स्वेच्छारक्तदानाने ८५ रक्तपिशव्यांचे संकलन करण्यात आले. त्यापैकी ४१५ रक्तपिशव्या थॅलेसेमिया रुग्णांसाठी देण्यात आल्या.

(४) व (५) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या रुग्णालयांमध्ये बहुतांश रविवारी रक्तदान शिबिरे आयोजित केली जातात. तसेच रुग्णालयांतील रक्तपेढी विभाग रुग्णांच्या सेवेकरिता २४ तास कार्यरत असतो. रक्तपेढी विभागातील बहुतांश कर्मचारी वर्ग शिबिराकरिता उपस्थित असल्यामुळे रक्तपेढी विभागात रविवारी रक्तदात्याला रक्तदान करता येत नाही, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर जिल्हा मुख्यालयाच्या प्रशासकीय इमारतीच्या निकृष्ट बांधकामाबाबत

(२९) * ४६२७० श्री.राजेश रघुनाथ पाटील (बोईसर), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई), श्री.विनोद निकोले (डहाणू), श्री.श्रीनिवास वनगा (पालघर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोळगाव (जि.पालघर) येथे उभारलेल्या जिल्हा मुख्यालयाच्या 'अ' प्रशासकीय इमारतीतील सहकारी संस्थेच्या जिल्हा उपनिबंधक कार्यालयाचे छत माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान कोसळले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त काम करणाऱ्या कंत्राटदाराच्या कामाच्या दर्जाबाबत अनेक वेळा तक्रारी प्राप्त झाल्यानंतर जिल्हाधिकारी, पालघर यांनी ही बाब सिडकोच्या निदर्शनास आणून दिल्यानंतरही सिडकोच्या संबंधित अधिकाऱ्यांनी त्याकडे दुर्लक्ष केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून इमारतीचे काम दर्जेदार करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) तसेच प्रस्तुत प्रकरणातील संबंधित कंत्राटदार व दोषी अधिकाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) कोळगांव (जि. पालघर) येथील जिल्हा मुख्यालयाच्या प्रशासकीय इमारत-अ मधील विद्युत वाहिन्यांच्या नियमित तपासणीवेळी आभासी छताचा (False Ceilling) काही भाग दि.१२.५.२०२२ रोजी उघडण्यात आला होता. त्यावेळी छताच्या कडेचा काही भाग सुध्दा काही प्रमाणात खाली आला होता. विद्युत तपासणी पूर्ण झाल्यानंतर छताचा भाग दुरुस्ती करून पुर्ववत करण्यात आला आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

प्रभादेवी (मुंबई) येथील गणेश कृपा इमारत धोकादायक स्थितीत असल्याबाबत

(३०) * ४६२१० श्री.सदा सरवणकर (माहिम) : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) प्रभादेवी (मुंबई) येथील पंतप्रधान अनुदान प्रकल्पांतर्गत सन १९७०-८० मध्ये वा त्यादरम्यान बांधण्यात आलेली गणेश कृपा इमारत जीर्णोद्भवत तसेच धोकादायक स्थितीत असल्याचे माहे जून, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर प्रकरण प्रचलित नियमात बसत नसल्याने या इमारतीसाठी निधी उपलब्ध नाही त्यामुळे म्हाडा किंवा अन्य कोणत्याही शासन यंत्रणेकडून या इमारतीची दुरुस्ती किंवा पुनर्बांधणी केली जात नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून इमारतीच्या विशेष दुरुस्तीसाठी निधी उपलब्ध करण्याकरिता कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे अंशतः खरे आहे. मुख्य अधिकारी, मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळ यांच्या अहवालानुसार, प्रभादेवी येथील गणेश कृपा ही इमारत पंतप्रधान अनुदान प्रकल्पांतर्गत बांधण्यात आलेली नसून, मंडळाने म्हाडा अधिनियमातील तरतुदीनुसार जुनी इमारत व त्याखालील भूखंड भूसंपादित करून पुनर्रचित केली आहे. सदर इमारतीचे मंडळाने व्ही.जे.टी.आय. (VJTI) मार्फत संरचनात्मक लेखापरिक्षण केले असून, या इमारतीस विशेष दुरुस्तीची आवश्यकता असल्याचे निदर्शनास आले आहे. या इमारतीच्या विशेष दुरुस्तीचे काम प्रगतीपथावर आहे.

(२) हे खरे नाही. सदर इमारतीच्या विशेष दुरुस्तीकरीता रुपये ७५,३२,३००/- (कामाचा भाग रुपये ५९,७७,३१/- (work portion) व सुधारित रुपये १,४१,६४,२५३/- (कामाचा भाग रुपये १,३४,६३,३२९/- (work portion) च्या सविस्तर अंदाजपत्रकास उपमुख्य अभियंता (परिमंडळ-२), दुवपु मंडळ यांनी मान्यता दिलेली आहे. सदर काम प्रगतीपथावर आहे.

मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळाने पुनर्रचित केलेल्या व ३० वर्ष पूर्ण झालेल्या इमारतींचा पुनर्विकास करण्यासाठी नगर विकास विभागाने दि.२८.०२.२०२२ रोजीच्या अधिसूचनेनुसार बृहन्मुंबई विकास नियंत्रण व प्रोत्साहन नियमावली २०३४ मध्ये नविन कलम ३३(२४) अंतर्गत प्रस्तावित सुधारणाबाबत सुचना प्रसिध्द करून, त्यावर हरकती/सूचना मागविण्यात आल्या असून म्हाडा प्राधिकरणाने उपसंचालक, नगर रचना विभाग यांना सविस्तर सुचना सादर केल्या आहेत. सदरहू अंतिम अधिसूचना निर्गमित केल्यानंतर पुनर्रचित इमारतींचा पुनर्विकास करता येणार आहे.

(३) व (४) प्रश्न उदभवत नाही.

**जालना-औरंगाबाद (ता.बदनापूर, जि.जालना) महामार्गावरील रस्त्याच्या
डांबरीकरणाचे काम प्रलंबित असल्याबाबत**

(३१) * ४८१८८ श्री.नारायण कुचे (बदनापूर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जालना-औरंगाबाद (ता.बदनापूर, जि.जालना) महामार्गावरील आयडीबीआय बँक ते ईदगाह मैदानापर्यंतचे डांबरीकरण अनेक महिन्यांपासून प्रलंबित असल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रलंबित कामामुळे सदर रस्त्यावर वारंवार अपघात होत असून नागरिक, विद्यार्थी व वाहनधारकांना त्रास सहन करावा लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, स्थानिक नागरिकांनी संबंधित प्रशासनाकडे वारंवार तक्रारी दिलेल्या असूनही सदर रस्त्याचे डांबरीकरण करण्यात आलेले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार सदर रस्त्याचे डांबरीकरण लवकर पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली तसेच बेजबाबदार अधिकाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रविंद्र चव्हाण : (१) हे खरे नाही. खाजगीकरणांतर्गत प्रकल्पाच्या सवलत करारनाम्यातील तरतूदीप्रमाणे सदर रस्त्याच्या डांबरीकरण नुतनीकरणाचे काम दिनांक ०१.११.२०२१ पासून सुरू होऊन ३१.०३.२०२२ रोजी पूर्ण करण्यात आले आहे.

- (२) हे खरे नाही.
 (३) हे खरे नाही.
 (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

येऊर (जि.ठाणे) येथील आदिवासी पाडे पिण्याच्या पाण्यापासून वंचित असल्याबाबत

(३२) * ४६२३८ श्री.विनोद निकोले (डहाणू) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) येऊर (जि.ठाणे) येथील आदिवासी पाड्यांमध्ये पिण्याच्या पाण्याची कोणतीच सुविधा उपलब्ध नसल्यामुळे तेथील लोकांना पिण्याच्या पाण्यापासून वंचित रहावे लागत असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, येऊर येथील हॉटेल व बंगल्यांना २४ तास पाणीपुरवठा होत असून नव्या बांधकामांना देखील पाणी पुरवठा करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून येऊर येथील आदिवासी पाड्यांमधील लोकांना पिण्याचे पाणी उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) व (२) ठाणे महानगरपालिका क्षेत्रातील येऊर येथील आदिवासी पाड्यांमध्ये पाणी पुरवठासाठी ठाणे महानगरपालिका व वायुदल यांचा सन २००५ मध्ये सामंजस्य करार झाला होता. सदर करारानुसार येऊर गाव (पाटीलपाडा) येथे पी.व्ही.सी. टाक्या बसवून त्यामधून पाणीपुरवठा सुरू करण्यात आला होता.

तदंतर येऊर येथील उर्वरित पाड्यांसाठी सन २०११ मध्ये जलकुंभ व जलवाहिन्या टाकून पाणी पुरवठा केला जात आहे.

तथापि, या क्षेत्रातील काही आदिवासी पाड्यांमध्ये पाणी पुरवठा संदर्भात तक्रारी प्राप्त झाल्याची बाब महानगरपालिकेने कळविली आहे.

दरम्यान येऊर क्षेत्रातील काही खाजगी बंगले, हॉटेलधारकांनी पाणीपुरवठ्याच्या जलवाहिनीवरून अनधिकृतपणे नळ संयोजन घेतल्याचे निदर्शनास आल्याने सदर अनधिकृत नळ कनेक्शन खंडित केल्याचे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) येऊर क्षेत्रातील आदिवासी पाड्यांचा पाणीपुरवठा सुरळीत करण्याकरिता महानगरपालिका स्तरावर खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात येत आहे :-

१. पाणी पुरवठा जलवाहिनीवरील अनधिकृत पाण्याचे कनेक्शन खंडित करण्यात आले आहे.
२. सदर क्षेत्रात व्हॉल्व बसवून व झोनिंगद्वारे पाणी पुरवठा करण्यात येत आहे.
३. तसेच या भागातील कुपनलिकांचे सर्वेक्षण करून दुरुस्तीचे काम हाती घेण्यात आले आहे.
४. महानगरपालिकेमार्फत आवश्यकतेनुसार टँकरद्वारे पाणी पुरवठा करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

तुळजापूर- लातूर राष्ट्रीय महामार्गातील रस्त्याच्या कामात गेलेल्या जलवाहिनीचे काम प्रलंबित असल्याबाबत

(३३) * ४८१२१ श्री.अभिमन्यु पवार (औसा), अॅड.राहूल कुल (दौंड), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (तुळजापूर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) तुळजापूर-लातूर या राष्ट्रीय महामार्ग रस्त्याच्या कामात मातोळा १० खेडी योजनेची जुनी जलवाहिनी गेल्याने नवीन जलवाहिनीचे काम निविदेत समाविष्ट करण्यात आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त रस्त्याचे काम चार वर्षांपूर्वी पूर्ण होऊनही अद्याप मंजूर पाणीपुरवठा योजनेचे काम राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण, नांदेड यांचेमार्फत करण्यात आलेले नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर नवीन जलवाहिनीच्या कामाबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण नांदेड तसेच जिल्हास्तरीय व तालुकास्तरीय आढावा बैठकीत सातत्याने मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार नवीन जलवाहिनीचे काम लवकरात लवकर पूर्ण करण्याबाबत तसेच बेजबाबदार अधिकाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रविंद्र चव्हाण : (१) तुळजापूर-औसा राष्ट्रीय महामार्ग क्र.३६१ केंद्र शासनाच्या अखत्यारित असून सदर रस्त्याचे काम भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण यांचेमार्फत प्रगतीपथावर आहे.

हे खरे नाही, असे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, नांदेड यांनी कळविले आहे.

सदर रस्त्याच्या रुंदीकरणाच्या कामामध्ये जुनी जलवाहिनी मार्ग-अधिकार (ROW) कडेला स्थलांतरीत करण्याची तरतुद आहे.

(२) हे खरे नाही.

सदर काम कि.मी.१५.०२ लांबीचे होते. त्यापैकी ३ कि.मी.चे काम पूर्ण झाले आहे. उर्वरित काम प्रलंबित आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) व (५) नवीन जलवाहिनीचे काम लवकरात लवकर पूर्ण करण्याबाबत कन्सेशनरला वारंवार पाठपुरावा करून ही त्यांनी नवीन जलवाहिनीचे काम वेळेवर पूर्ण केले नाही. सदर काम आवश्यक असल्यामुळे, हे काम पूर्ण होण्यासाठी कन्सेशनरला नोटीस देवून (Risk & Cost) जोखीम आणि खर्चावर दुसऱ्या कंत्राटदारामार्फत काम करून घेण्यासाठी दि.०७.०७.२०२२ च्या पत्रान्वये नोटीस देण्यात आली आहे. तसेच महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण विभागाला मातोळा १० खेडी पाणी पूरवठा योजना जलवाहिनीचे शिल्लक कामाचे अंदाजपत्रक प्रचलीत दराप्रमाणे तयार करण्यासाठी प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, नांदेड यांनी दि.११.०७.२०२२ च्या पत्रान्वये कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण विभाग, लातूर यांना कळविले आहे. सदर अंदाजपत्रक मागवून सक्षम अधिकाऱ्यांची मान्यता घेवून जलवाहिनीचे काम पूर्ण करण्याचा प्रयत्न राहिल.

चंद्रपूर महानगरपालिकेत निविदा प्रक्रियेत झालेला गैरव्यवहार

(३४) * ४८१०५ श्री.सुभाष धोटे (राजुरा), श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.राजेश एकडे (मलकापूर), श्रीमती प्रतिभा धानोरकर (वरोरा), श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर महानगरपालिकेतील वडगांव प्रभाग येथे सुमारे १ कोटी रुपये किंमतीची अनेक कामे निविदा प्रक्रिया राबविण्यापूर्वीच सुरु करण्यात आली असल्याचे माहे मार्च, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कामांच्या निविदा प्रक्रियेत मोठ्या प्रमाणावर गैरव्यवहार झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या संदर्भात शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने संबंधित दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) व (४) चंद्रपूर महानगरपालिकेतील वडगांव प्रभागातील प्रस्तावित कामांच्या स्थळांकडे पून्हा पाहणी न केल्याचा कसूर केल्याने कनिष्ठ अभियंता यांची तात्काळ प्रभावाने बदली करण्यात आलेली असून त्यांचेवर विभागीय चौकशी सुरू आहे.

पुणे जिल्ह्यात खाजगी बांधकाम व्यावसायिकांकडून नदी किनारी अनधिकृत बांधकामे सुरू असल्याबाबत

(३५) * ४४७१३ श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे जिल्ह्यातील कर्वेनगर, सिंहगड रोड, पर्वती, नऱ्हे भागात लेंडी व पिराचा नाल्यासह इतर नदी नाल्यांचे नैसर्गिक पात्र बुजवून खाजगी बांधकाम व्यावसायिकांकडून अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने व पर्यावरण विभागाच्या सहमतीशिवाय मोठ्या प्रमाणावर अनधिकृत बांधकामे सुरू असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पुणे महानगरपालिका हद्दीमध्ये कर्वेनगर, सिंहगड रोड, पर्वती व रामनदी-बावधन, वारजे भागातील सदरहू बांधकामे पूरनियंत्रण रेषा अंतर्गत होत असून त्या बांधकामांचा राडारोडा नदीच्या पात्रात टाकला जात आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, त्यामुळे उपरोक्त भागात पावसाळ्यात पूरसदृश्य परिस्थिती निर्माण झाली असून गत वर्षीच्या पावसाळ्यात नऱ्हे गावात पुराचे पाणी शिरून २ जणांचा मृत्यू झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) व (२) हे खरे नाही.

पुणे पेठ कर्वेनगर, सिंहगड रोड, पर्वती भागात नदी पात्र बुजवून खाजगी व्यावसायिकांकडून अनधिकृत बांधकाम सुरू असल्याचे व सदरहू बांधकामे पूरनियंत्रण रेषा अंतर्गत होत असून त्या बांधकामाचा राडारोडा नदी पात्रात टाकला जात असल्याचे मे, २०२२ वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले नसल्याचे, पुणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) गत वर्ष सन २०२०-२१ मध्ये नऱ्हे गावात पुराचे पाणी शिरून २ जणांचा मृत्यू झाल्याची नोंद आढळून आली नाही, तथापि सप्टेंबर, २०१९ मध्ये अतिवृष्टीमुळे नऱ्हे येथील मानाजीनगर भागात नाल्याचे पाणी शिरल्याने यामध्ये २ व्यक्तींचा पाण्यात वाहून गेल्याने मृत्यू झाला असल्याबाबत पुणे महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांनी कळविले आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

रामापुर व धारूर (जि.अकोला) येथील शेतीचे वन्य प्राण्यांमुळे झालेले नुकसान

(३६) * ४८९९८ श्री.प्रकाश भारसाकळे (अकोट), श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व), श्री.हरिष पिंपळे (मुर्तिजापूर) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रामापुर व धारूर (जि.अकोला) येथील शेतशिवारात वन्यप्राण्यांचा वावर प्रचंड वाढल्याने शेतकऱ्यांच्या पिकांचे

मोट्या प्रमाणावर होणारे नुकसान टाळण्याकरिता वन विभागाकडे वन्यप्राण्यांचा बंदोबस्त करण्याची मागणी शेतकऱ्यांनी माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रामापुर वधारो शिवारातील शेतकऱ्यांचे मका, गहू या पिकांचे रानडुक्कर व हरणांच्या उपद्रवामुळे मोट्या प्रमाणात नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार वन्यप्राण्यांचा बंदोबस्त करून शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१), (२) व (३) रामापुर व धारूर पैकी फक्त रामापुर शिवारात वन्यप्राण्यांनी शेतपिकांचे नुकसान केल्याचे सन २०२१-२२ मध्ये ५ तर सन २०२२-२३ मध्ये दिनांक ३१.०५.२०२२ पर्यंत १ अशी एकूण ६ प्रकरणे निदर्शनास आली आहेत. प्रस्तुत प्रकरणांमध्ये प्रचलित शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देखील अदा करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उदभवत नाही.

मुंबई मधील अतिधोकादायक इमारतीतील रहिवाशांना तातडीने संक्रमण शिबिराचे गाळे उपलब्ध करून देण्याबाबत

(३७) * ४४६३० श्री.सुनील राणे (बोरीवली) : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) म्हाडाच्या मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्वसन मंडळाकडे पुरेशी संक्रमण शिबिरे नसल्यामुळे तसेच संक्रमण शिबिरामध्ये होत असलेल्या घुसखोरीमुळे धोकादायक इमारतीमधील रहिवाशांच्या स्थलांतरासाठी अडचणी निर्माण होत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शिवशाही पुनर्वसन प्रकल्पांतर्गत चारकोप कांदिवली येथे उपलब्ध असलेल्या ५२८ गाळ्यांची मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, छपरा मोहसीन आणि वाणी चाळ येथील अतिधोकादायक इमारतीतील रहिवाशांना तातडीने संक्रमण शिबिरामध्ये गाळे देण्याची मागणी मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्वसन मंडळाने गृहनिर्माण विभागाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी संक्रमण शिबिरे उपलब्ध करून देण्यासंदर्भात तसेच घुसखोरी रोखण्यासंदर्भात शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) हे अंशतः खरे आहे.

संक्रमण शिबिरातील रहिवाशी/घुसखोर याबाबत शासनाने दि.१३.०९.२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये संक्रमण शिबिरातील रहिवाशी यांची “अ”, “ब” व “क” नुसार वर्गवारी करण्याचा निर्णय घेतला आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) छपरा मोहसीन इमारतीला पुनर्विकास करण्यासाठी दि.१७.०३.२००७ रोजी मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्वसन मंडळामार्फत ना हरकत प्रमाणपत्र देण्यात आले आहे. छपरा मोहसीन इमारतीमध्ये एकूण १४३ भाडेकरू/ रहिवाश्यांपैकी ६ भाडेकरू/ रहिवाशी यांना संक्रमण शिबीर गाळ्याचे वितरण करण्यात आले आहे.

वाणी चाळ क्र.०५/३४७ ई मधील एकूण ४८ भाडेकरू/ रहिवाश्यांपैकी ४६ भाडेकरू/ रहिवाशी यांना संगणकीय सोडतीद्वारे शिवराज भवन, एलफिस्टन रोड, मुंबई येथे संक्रमण गाळे वितरीत करण्यात आले आहेत.

(४) संक्रमण शिबिरातील अनधिकृत रहिवाशांचे पुनर्वसन करण्याच्या दृष्टीने सर्वकष विचार करून शासनाने दि.१३.०९.२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये काही अटी व शर्तीच्या अधीन राहून अनधिकृत भाडेकरू / रहिवाशी

यांना पुनर्विकसीत होणाऱ्या संक्रमण शिबीरामध्ये गाळे वाटप करून त्यांचे पुनर्वसन करण्याचा निर्णय घेण्यात आला असून खालीलप्रमाणे “अ”, “ब” व “क” असे तीन प्रवर्ग करण्यात आले आहेत.

अ) मुळ रहिवाशी यांना संक्रमण शिबीरामध्ये स्थानांतरण करण्यात आलेले आहे,

ब) अशा प्रकारचे रहिवाशी ज्यांनी मुखत्यारपत्र (Power of attorney) किंवा तत्सम प्राधिकार पत्राद्वारे मुळ रहिवाश्यांकडून संक्रमण शिबीरातील गाळ्यांचा हक्क घेतला आहे,

क) अशा प्रकारचे घूसखोर रहिवाशी ज्यांनी म्हाडाच्या संक्रमण शिबीरातील गाळ्यांचा अनधिकृतपणे ताबा घेतला आहे.

सदर शासन निर्णयानुसार संक्रमण शिबिरातील रहिवाशांचे वर्गवारी निश्चित करण्यासाठी बायोमॅट्रीक सर्वेक्षण करण्यासाठी संगणक प्रणाली (Software) विकसित करण्यात आली आहे. सर्व संक्रमण शिबीर गाळ्यांचे प्रत्यक्ष घरोघरी जावून बायोमॅट्रीक सर्वेक्षणाची कार्यवाही करण्यात येणार आहे.

या करिता अंदाजे २० बायोमॅट्रीक सर्वेसाठी लागणारे यंत्र व त्याची हाताळणी करण्यासाठी लागणारे बाह्य स्रोतामार्फत एजेंन्सी नेमून २० मनुष्यबळ लागणार असून त्यासाठी बायोमॅट्रीक सर्वेसाठी लागणाऱ्या यंत्र व त्याची हाताळणी करण्यासाठी लागणारे बाह्य स्रोतामार्फत एजेंन्सी नेमण्यात आली असून, बायोमॅट्रीक सर्वेक्षण करणे करिता भाडेकरू/रहिवाशी यांचे आधारकार्ड प्रमाणीकरण करण्याची सुविधा घेण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

सदर प्रकरणी शासन निर्णय, गृहनिर्माण विभाग दि.१३.०९.२०१९ च्या विरुद्ध मा. उच्च न्यायालयात जनहित याचिका क्र.०१/२०२० श्री. यावर हुसेन गुलाम उमाटिया व इतर यांनी दाखल केली आहे. सदर याचिकेवर मा. उच्च न्यायालय यांनी दि.२०.१०.२०२० रोजीच्या आदेशान्वये “पुढील न्यायालयीन आदेश प्राप्त होईपर्यंत सदर शासन निर्णयानुसार पुनर्वसनाची कारवाई करू नये” असे आदेशित केले आहे,

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर जिल्ह्यातील वाघोबा घाटातील रस्त्याचे संरक्षक कठड्याच्या दुरुस्तीबाबत

(३८) * ४७८५३ श्री.श्रीनिवास वनगा (पालघर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर शहरात व जिल्हा कार्यालयात येण्यासाठी महत्वाचा असलेल्या वाघोबा घाटातील रस्त्याच्या दोन्ही बाजूचे संरक्षक कठडे (barricade) संपूर्णपणे तुटलेले असून तेथे मोठ्या प्रमाणात अपघाताचे प्रमाण वाढत असून जीवितहानी होत असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी महामार्ग प्राधिकरणाकडे वारंवार तक्रारी करूनही संरक्षक कठड्याच्या दुरुस्तीच्या कामाकडे प्राधिकरणाचे दुर्लक्ष होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संरक्षक कठड्याच्या दुरुस्तीच्या कामाबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) तसेच प्रस्तुत प्रकरणातील संबंधित दोषीविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रविंद्र चव्हाण : (१) सिन्नर घोटी पालघर राष्ट्रीय महामार्ग क्र १६० अ च्या कि. मी. २०९/४०० ते कि. मी. २१२/९०० या ३.५० कि.मी. लांबीमध्ये वाघोबा घाट आहे. सदर वाघोबा घाटातील एकूण ३.५० किमी लांबीपैकी डाव्या बाजूस २.०० कि.मी. लांबीमध्ये संरक्षक कठडे असून, उजव्या बाजूस १.५० कि.मी. लांबीमध्ये संरक्षक कठडे आहेत. सदर घाटातील संरक्षक कठडे संपूर्णपणे तुटले नसून ज्या ठिकाणी अपघात झाला आहे. त्याच ठिकाणी साधारणतः ६ ते ७ ठिकाणी ७० ते ८० मी. लांबीमध्ये संरक्षक कठड्याचा काही भाग तुटलेला आहे. संरक्षक कठडे मोठ्या प्रमाणात तुटल्यामुळे अपघाताचे प्रमाण वाढले नसून काही प्रमाणात अपघात वाहन चालकाच्या निष्काळजीपणामुळे झालेले आहेत.

- (२) सदर रस्त्याच्या देखभाल दुरुस्तीचे काम राष्ट्रीय महामार्ग मंडळाच्या कार्यक्षेत्रात आहे व त्यासाठी आवश्यक निधीची तरतूद केंद्रीय रस्ते वाहतूक व राजमार्ग मंत्रालय (MoRT& H) दिल्ली यांचे मार्फत पुरविला जातो. सद्यस्थितीत तुटलेल्या संरक्षक कठड्याची दुरुस्ती करण्याबाबतचे अंदाजपत्रक केंद्रीय रस्ते वाहतूक व राजमार्ग मंत्रालय (MoRT& H) यांना मंजूरीस्तव सादर करण्यात आलेले आहे. सदर कामांची मंजूरी प्राप्त झाल्यास त्वरीत काम पूर्ण करण्यात येईल.
- (३) राष्ट्रीय महामार्ग विभाग, ठाणे या विभागामार्फत तुटलेल्या संरक्षक कठड्याची पाहणी करून दुरुस्ती करण्याबाबतचे अंदाजपत्रक केंद्रीय रस्ते वाहतूक व राजमार्ग मंत्रालय (MoRT& H) यांना मंजूरीस्तव सादर करण्यात आले आहे. सदर मंजूरी प्राप्त झाल्यास त्वरीत काम पूर्ण करण्यात येईल.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

औरंगाबाद येथील परिक्षा केंद्रांवर म्हाडाच्या ऑनलाईन भरती परिक्षेत झालेला गैरप्रकार

(३९) * ४८९३१ श्री.राम सातपुते (माळशिरस) : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) म्हाडाच्या ऑनलाईन भरती परिक्षेत गैरप्रकार झाल्याचा आरोप माहे फेब्रुवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान एमपीएससी समन्वय समितीने पुराव्यानिशी केला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, औरंगाबाद येथील परिक्षा केंद्रांवर केंद्र चालकांशी संगनमत करून परिक्षेच्या संगणकीय प्रणालीत फेरफार केल्याचे प्रकार निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने टि.सी.एस.लि. कंपनी कडून स्पष्टीकरण मागविण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) अंशतः खरे आहे.

प्रस्तुत प्रकरणाच्या अनुषंगाने मे. टि.सी.एस. लि. कंपनीने म्हाडाला सादर केलेल्या अहवालानुसार संगणकाची जागा बदलण्यात आली. तथापि, संगणकीय अंतर्गत प्रणालीमध्ये कोणताही बदल करण्यात आला नाही.

(४) व (५) याप्रकरणी क्रांती चौक पोलीस स्टेशन औरंगाबाद येथे मे.मोरया इन्फोटेक चे मालक महेश शिंगारे, मे. मोरया इन्फोटेकचे पर्यवेक्षक प्रविण चव्हाण व विनोद चव्हाण तसेच परीक्षार्थी श्री. अनिल राठोड यांचेविरुद्ध तक्रार दाखल करण्यात आली असून याप्रकरणी पोलीस चौकशी सुरु आहे.

अमरावती जिल्ह्यात पंतप्रधान आवास योजनेचे अनुदान प्रलंबित असल्याबाबत

(४०) * ४८८३६ श्री.बळवंत वानखडे (दर्यापूर) : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अमरावती जिल्ह्यात पंतप्रधान आवास योजनेतील घटक ३ अंतर्गत ८६० सदनिकांचे बांधकाम सुरु असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या योजनेची मुदत संपत आली असून शासनाला वारंवार स्मरणपत्र देवूनही महापालिकेला कोणताही निधी प्राप्त झालेला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, यासंदर्भात निर्णय घेऊन व निधीची तरतूद करून सदरील अनुदान महापालिकेला तातडीने देण्याबाबत

कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेंद्र फडणवीस : (१) अमरावती जिल्ह्यात पंतप्रधान आवास योजनेतील घटक ३ अंतर्गत ८६० घरकुलांच्या प्रकल्पास केंद्रीय मान्यता व संनियंत्रण समितीची मंजूरी प्राप्त आहे.

(२) व (३) सदर प्रकल्पांकरिता केंद्र शासनाचे पहिल्या टप्प्यापोटीचे अनुदान रूपये ५.१६ कोटी इतका निधी दिनांक २१.०५.२०१९ रोजी अमरावती महानगर पालिकेला वितरीत करण्यात आला आहे. PMAY-MIS Portal वर माहिती अभावी राज्य हिश्याचा निधी वितरीत करणे शक्य होत नाही. याबाबत सुकाणू अभिकरण (म्हाडा) मार्फत आवश्यक पाठपुरावा केल्यानंतर विचाराधीन प्रकल्पांतर्गत ३०२ घरकुलांची नोंद अंमलबजावणी यंत्रणेमार्फत करण्यात आली आहे. त्यानुसार ३०२ घरकुलांसाठी निधी वितरणाचा प्रस्ताव म्हाडामार्फत सादर करण्यात येत आहे. सदर प्रस्ताव प्राप्त होताच निधी वितरणाची कार्यवाही करण्यात येईल .

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पिंपरी-चिंचवड (जि.पुणे) महानगरपालिकेतील स्पर्श रुग्णालयात झालेला गैरव्यवहार

(४१) * ४८८२४ श्री.लक्ष्मण जगताप (चिंचवड) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे जिल्ह्यातील पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिका अंतर्गत कोरोना विषाणूच्या प्रादुर्भावामुळे रुग्णांच्या उपचारासाठी शहरात स्पर्श मल्टी स्पेशालिटी रुग्णालय यांना भोसरीतील रामस्मृती मंगल कार्यालय व हिरा लॉन्स येथे कोविड सेंटर उभारण्यास परवानगी देण्यात आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कोविड सेंटरनी महानगरपालिकेच्या आरोग्य विभागातील वैद्यकीय अधिकारी व प्रशासनातील वरिष्ठ अधिकारी यांच्या आर्थिक संगनमताने बोगस देयके घेतली असल्याचा चौकशी अहवाल मा.उच्च न्यायालयात सादर करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी अतिरिक्त आयुक्तांवर कारवाई करण्यासंदर्भातील प्रतिज्ञापत्र सादर करण्याचे आदेश न्यायालयाने दिनांक ४ एप्रिलच्या सुनावणी दरम्यान दिले होते, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर आदेशानुसार महानगरपालिका आयुक्तांनी शासकीय चौकशी समितीच्या अहवालातील दोषींवर कारवाई करून अॅक्शन टेकन रिपोर्ट (A.T.R.) सादर करण्याऐवजी अहवालाच्या अभ्यासासाठी पुन्हा दुसऱ्या एका अंतर्गत समितीच्या स्थापनेची गरज असल्याचे सांगितले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने पुनःच चौकशी करून संबंधित स्पर्श रुग्णालय व दोषी अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर बाबतीत विभागीय आयुक्त, पुणे यांच्या मार्फत चौकशी समिती नेमून चौकशी अहवाल तयार करण्यात आलेला आहे व सदर अहवाल मा.उच्च न्यायालयामध्ये सादर करण्यात आला आहे.

(३) विभागीय आयुक्त यांच्या चौकशी अहवालामध्ये नोंदविलेल्या निरीक्षणप्रमाणे प्राथमिक दृष्ट्या दोषी असलेल्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्यापूर्वी त्यातील निरीक्षणाबाबत सखोल चौकशी करणे गरजेचे असल्याचे प्रतिज्ञापत्र मा. उच्च न्यायालयात सादर केलेले आहे, असे आयुक्त, पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिका यांनी कळविले आहे.

(४) होय, हे खरे आहे.

(५) व (६) चौकशी चालू आहे.

**दिधी-माणगाव-पुणे महामार्गाच्या रूंदीकरण व काँक्रीटीकरणामुळे
शेतकऱ्यांच्या जमिनी नापिकी झाल्याबाबत**

(४२) * ४४९०५ श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), श्री.महेश बालदी (उरण), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दिधी-माणगाव-पुणे महामार्गाच्या रूंदीकरण व काँक्रीटीकरणामुळे महामार्गालगत असणाऱ्या शेतकऱ्यांच्या जमिनी नापिक झाल्या असून फळबागांचेही नुकसान झाले असल्याचे माहे जून, २०२२ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर महामार्गालगत पिक येणाऱ्या शेतजमिनींवर कंत्राटदाराने बुलडोजर चालविल्यामुळे पाणी पुरवठा खंडीत झाला असून अनेक ठिकाणी रहदारीचा रस्ता धोकादायक झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कंत्राटदाराने खोदकाम केलेला मातीचा भराव पावसाळ्यात वाहुन गेल्यामुळे शेतीचे मोठे नुकसान झाले असून शेतकऱ्यांनी वारंवार तक्रार करून सुद्धा अद्यापपर्यंत कंत्राटदारामार्फत नुकसान भरपाई मिळाली नसून रस्त्याच्या डागडुजीच्या कामाला सुरुवात केलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना भरपाई देणे, पाणी पुरवठा करणारी वाहिनी दुरुस्त करण्याबाबत तसेच संबंधित कंत्राटदाराविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) नाही, हे खरे नाही.

(२) नाही, हे खरे नाही.

(३) नाही, हे खरे नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोल्हा ते झिरोफाटा (जि.परभणी) या राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ६१ या रस्त्याच्या
प्रलंबित कामामुळे अपघातांचे प्रमाण वाढल्याबाबत**

(४३) * ४५५६१ डॉ.राहूल पाटील (परभणी) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हा ते झिरोफाटा (जि.परभणी) या राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ६१ या रस्त्याचे काम मागील पाच वर्षांपासून प्रलंबित असल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्या दरम्यान आढळून आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन २०१७ ते सन २०२१ या कालावधीत या महामार्गावर २१८ अपघात होऊन या अपघातात ११३ जणांचा मृत्यू झाल्याचा अहवाल उपप्रदेशिक परिवहन विभागाने दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, परभणी जिल्ह्याच्या जिल्हाधिकार्यांनी सदर महामार्गाचे काम दिनांक ७ जून, २०२२ पूर्वी पूर्ण करा अन्यथा कायदानुसार फौजदारी गुन्हा दाखल करण्याचा इशारा दिनांक १३ मार्च, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास नांदेड येथील राष्ट्रीय महामार्ग विभागाचे कार्यकारी अभियंता यांना दिला आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने सदर राष्ट्रीय महामार्गाचे काम पूर्ण करून कामास विलंब लावणाऱ्या संबंधित अधिकारी व कंत्राटदारांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रविंद्र चव्हाण : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे. या कालावधीत ७० अपघात झाले असून ७१ मृत्यू झाले आहे.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) कंत्राटदाराची कामाविषयी संध प्रगती लक्षात घेऊन वेळोवेळी कंत्राट रद्दबादलचा प्रस्ताव सादर करण्यात आला होता. त्यानुसार दि.०९.०३.२०२२ रोजी केंद्र शासनाच्या परिवहन मंत्रालयाने सदरील कंत्राट रद्द करून या उर्वरित कामाच्या फेरनिविदा मागविण्याच्या सूचना दिल्या. निविदा प्रक्रियेचा वेळ वाचावा व राष्ट्रीय महामार्गाचे काम लवकर पूर्ण व्हावे यासाठी उर्वरित कामाची निविदा केंद्र शासनाने कंत्राट रद्द करण्या आधीच प्रसिध्द केली. सद्यस्थितीत निविदेची प्रक्रिया पूर्ण झाली असून कंत्राटदारास Work-Order देण्याची प्रक्रिया सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मोखाडा व जव्हार (जि. पालघर) तालुक्यात दळणवळणाच्या साधनांच्या सुविधा उपलब्ध करण्याबाबत

(४४) * ४५१९५ श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.रोहित पवार (कर्जत जामखेड), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मोखाडा व जव्हार (जि. पालघर) तालुक्याच्या हद्दीतील सावटपाडा व साबरपाडा या गावादरम्यानच्या नदीवर पूल व जोड रस्ते नसल्याने ज्येष्ठ ग्रामस्थांना, विद्यार्थ्यांना तसेच रुग्णांना न्याहाळे बुद्रुक येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्रांत जाताना वाघनदीतून जावे लागत असल्याचे माहे जून, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुकुंडपाडा (ता.मोखाडा, जि.पालघर) येथील श्रीमती दुर्गा भोये आदिवासी महिलेला प्रसुती वेदना झाल्यानंतर शासकीय रुग्णवाहिकेस संपर्क साधला असता रुग्णवाहिका वेळेवेर उपलब्ध न झाल्याने लाकडी डोलीत बसवून रुग्णालयात दाखल केले असल्याचे दिनांक २० एप्रिल, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, जव्हार तालुक्यातील न्याहाळे ग्रामपंचायतीने सदरहू वाघनदीवर पूल बांधण्यात यावा व जोड रस्ते तयार करण्यात यावे म्हणून त्यांनी सातत्याने ठराव पास करून तसेच ग्रामस्थांनीही लेखी निवेदनाद्वारे सार्वजनिक बांधकाम मंत्री, पालकमंत्री, आदींकडे मागील १५ वर्षांहून अधिक कालावधीपासून मागणी केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी केलेल्या मागणीच्या अनुषंगाने दळणवळणाच्या साधनांच्या सुविधा उपलब्ध होण्यासाठी वाघनदीवर पूल व जोडरस्त्याच्या कामास विनाविलंब मंजूरी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रविंद्र चव्हाण : (१) सदर गावादरम्यान नदीवर पूल व जोडरस्ते नाहीत ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) संबंधीत महिलेस डोलीतून रुग्णालयात दाखल करावे लागले हे खरे आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) व (५) सांबरपाडा ते सावटपाडा या दरम्यान असलेल्या वाघ नदीवर पूल बांधणे तांत्रिकदृष्ट्या सुसाध्य नाही.

मुकुंडपाडा ते घोडीपाडा दरम्यान पूल व रस्त्याचे काम निकष, मंजूरी व निधी उपलब्धतेच्या अधीन राहून हाती घेण्याचे नियोजन राहिल.

मुंबई महानगरपालिकेच्या इलेक्ट्रिक बस खरेदीच्या निविदा प्रक्रियेत झालेला गैरव्यवहार

(४५) * ४४५४४ श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महापालिकेच्या इलेक्ट्रिक बस खरेदीच्या निविदा प्रक्रियेत मोठ्या प्रमाणात गैरव्यवहार झाल्याचा आरोप स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी केला असल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर निविदा प्रक्रियेत केंद्रीय सतर्कता आयोगाच्या (सीव्हीसी) मार्गदर्शक तत्वांचे उल्लंघन करून प्रशासकीय यंत्रणेद्वारे मोठ्या प्रमाणात गैरव्यवहार करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, निविदा प्रक्रियेतील पात्रता अट बदलण्याकरिता सीव्हीसीच्या तत्वांनुसार ७ दिवसांची मुदत द्यावी लागते, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून मुंबई महानगरपालिकेच्या इलेक्ट्रिक बस खरेदीच्या निविदा प्रक्रियेत गैरव्यवहार करणाऱ्या महापालिकेच्या संबंधित अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या इलेक्ट्रिक बस खरेदीच्या निविदा प्रक्रियेत कोणत्याही प्रकारचा गैरव्यवहार झालेला नाही, असे बेस्ट प्रशासनाने कळविले आहे.

(२) सदर निविदा प्रक्रियेत केंद्रीय सतर्कता आयोगाच्या (सीव्हीसी) मार्गदर्शक तत्वांचे उल्लंघन झालेले नाही, असे बेस्ट प्रशासनाने कळविले आहे.

(३) सदर निविदा प्रक्रियेतील पात्रता अट बदलल्यास सीव्हीसीच्या तत्वांनुसार पुरेशी मदत द्यावी लागते हे खरे आहे. परंतु इलेक्ट्रिक बसच्या निविदेमध्ये या तत्वाचे उल्लंघन झालेले नाही, असे बेस्ट प्रशासनाने कळविले आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

आरे वसाहत (गोरेगाव, मुंबई) येथे केंद्र शासनाच्या स्वच्छ भारत अभियान कार्यक्रमांतर्गत निकृष्ट दर्जाचे शौचालय उभारण्यात आल्याबाबत

(४६) * ४५६५४ श्री.रविंद्र वायकर (जोगेश्वरी पूर्व) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आरे वसाहत (गोरेगाव, मुंबई) येथील आदर्शनगर येथे रूपये १ कोटी ५४ लाख रुपये तर बालाजीनगर येथे रूपये १ कोटी ९५ लाख रुपये इतका निधी खर्च करून केंद्र शासनाच्या स्वच्छ भारत अभियान कार्यक्रमांतर्गत अनुक्रमे ५७ व ७६ आसनी शौचालयांची कामे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या माध्यमातून करण्यात आली असल्याचे माहे मार्च, २०२२ मध्ये निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त दोन्ही ठिकाणी बांधण्यात आलेल्या शौचालयांची कामे निकृष्ट दर्जाची झाली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणांच्या अनुषंगाने दोषी कंत्राटदार व संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांची चौकशी करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दि.११ मार्च, २०२२ रोजी लेखी निवेदनाद्वारे महानगरपालिका सह आयुक्त (परिमंडळ ४) यांचेकडे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, प्रस्तुत प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार दोषी कंत्राटदार व संबंधित अधिकारी/कर्मचाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) हे खरे आहे.

(४) महानगरपालिकेस प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने दोन्ही शौचालयांची पाहणी अंती सदर काम समाधानकारक पूर्ण झाल्याचे आढळून आले आहे. सद्यःस्थितीत सदर शौचालये नागरीकांच्या वापराकरीता सुरू असून कुठलीही तक्रार प्राप्त नसल्याचे अतिरिक्त आयुक्त बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांनी कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

तुळजापूर (जि.उस्मानाबाद) तालुक्यातील सुरतगाव- सावरगाव काटी रस्त्याची झालेली दुरवस्था

(४७) * ४८६७६ श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (तुळजापूर) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तुळजापूर (जि.उस्मानाबाद) तालुक्यातील मौजे सुरतगाव-सावरगाव-काटी या रस्त्याचे काम अनेक वर्षांपासून प्रलंबित असल्याची बाब दिनांक १२ जून, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू रस्त्याचे काम गत वर्षांपासून अत्यंत संथ गतीने सुरू असल्याने प्रवाशांची व वाहन चालकांची गैरसोय होऊन अपघात होण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू रस्त्यावर मोठे खड्डे पडल्याने प्रवाशांचे अपघात होत असून जीवितास धोका निर्माण होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी सदरहू रस्त्याचे काम त्वरित पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय ?

श्री. रविंद्र चव्हाण : (१) सदर रस्ता हायव्रीड ॲन्युईटी कार्यक्रमांतर्गत मंजूर आहे. सदर कामास दि. २०/०८/२०२१ रोजी कार्यारंभ आदेश प्रदान केले आहे. करारनाम्यानुसार सदर काम दि. २०/८/२०२३ पर्यंत पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(२) सदर काम करारनाम्यानुसार प्रगतीत असून वाहतुकीची गैरसोय होऊ नये याबाबत दक्षता घेण्यात येत आहे.

(३) हे खरे नाही.

अस्तित्वातील डांबरी पृष्ठभागावरील खड्डे भरून रस्ता सुस्थितीत ठेवण्यात आलेला आहे.

(४) व (५) सदर कामाची प्रगती करारनाम्यानुसार ठेवण्यात आलेली असून सदर काम दि. २०/०८/२०२३ पर्यंत पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

मुंबई महापालिकेच्या अखत्यारीतील रुग्णालयात वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची नियुक्ती आर्थिक संगनमताने केल्याबाबत

(४८) * ४७९६६ श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महानगरपालिकेच्या अखत्यारीतील रुग्णालयात ई.एन.टी., गायनॉलॉजिस्ट, रेडिओलॉजिस्ट, पॅथॉलॉजिस्ट आदि विभागात डी.एन.बी. (डिप्लोमॅटिक ऑफ नॅशनल बोर्ड) सेवेअंतर्गत १६७ वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची नियुक्ती आर्थिक संगनमताने करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर नियुक्तीस विरोध करणाऱ्या डॉ.मिनल कांबळे व इतर वैद्यकीय अधिकाऱ्यांचा मानसिक छळ करून त्यांची नावे नियुक्ती यादीतून वगळण्यात आल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने दोषींविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या अखत्यारीतील रुग्णालयात डी.एन.बी. (डिप्लोमॅटिक ऑफ नॅशनल बोर्ड) सेवेअंतर्गत ग्रेड-१ व ग्रेड-२ च्या १४८ डी.एन.बी. टीचर यांची नियुक्ती बोर्डाच्या अर्हतेनुसार जाहिरातीद्वारे अर्ज मागवून व निवड समितीमार्फत मुलाखत घेऊन कंत्राटी तत्वावर (एका वेळेस सहा महिन्यांकरिता) करण्यात आली, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) डॉ. मिनल कांबळे यांची प्रथम फेरीमध्ये व्ही.एन.देसाई रुग्णालयामध्ये नियुक्ती करण्यात आली. तथापि, सदर रुग्णालयातील त्यांचेविरोधातील तक्रारीमुळे त्यांची भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर रुग्णालय, कांदिवली येथे बदली करण्यात आली.

या संपूर्ण कालावधीत त्यांची वागणूक व वर्तणूक चांगली नसल्यामुळे त्यांचेविरुद्ध अनेक तक्रारी प्राप्त झाल्या. त्यामुळे त्यांची पुनर्नियुक्ती करण्यात आली नाही, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) सदर प्रकरणी अतिरिक्त महानगरपालिका आयुक्त (पश्चिम उपनगरे) यांच्या आदेशानुसार डॉ. मिनल कांबळे यांना नैसर्गिक न्यायाच्या तत्वानुसार ६ महिन्यांच्या कालावधीकरिता कंत्राटी तत्वावर नियुक्ती देण्यास मान्यता दिली आहे.

त्यानुषंगाने डॉ. मिनल कांबळे या बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या सेवेत कंत्राटी तत्वावर रुजू झाल्या आहेत, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात पंतप्रधान आवास योजना प्रभावीपणे राबविण्याबाबत

(४९) * ४४५९९ अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), श्री.पराग शाह (घाटकोपर पूर्व), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.सचिन कल्याणशेट्टी (अक्कलकोट), श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व), श्री.सुनील राणे (बोरीवली), श्री.संजय सावकारे (भुसावळ), श्री.राजेश रघुनाथ पाटील (बोईसर), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई), श्री.विनोद निकोले (डहाणू), श्री.सुनिल कांबळे (पुणे कॅन्टोन्मेंट), श्री.गोवर्धन मांगीलाल शर्मा (ऊर्फ) लालाजी (अकोला पश्चिम) : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात पंतप्रधान आवास योजनेंतर्गत १० लाख ३३ हजार ८७४ घरे मंजूर झाली असून यापैकी प्रत्यक्षात केवळ १ लाख १० हजार २१५ घरे बांधून पूर्ण झाली असल्याची बाब माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पंतप्रधान आवास योजनेखाली एफएसआय सारख्या सवलती मिळत असल्याने विकासक प्रकल्प मंजूर करून प्रत्यक्षात योजना पूर्ण करित नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या योजनेंतर्गत बांधण्यात येणारी घरे शहरापासून व गावापासून बरीच दूर असून तेथे आवश्यक त्या सोयी-सुविधा उपलब्ध नसल्यामुळे ही घरे विकली जात नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, राज्यातील गरीब व गरजू नागरिकांना पंतप्रधान आवास योजनेंतर्गत स्वस्त दरात घरे मिळण्यासाठी ही योजना राज्यात प्रभावीपणे राबविण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. देवेन्द्र फडणवीस : (१) महाराष्ट्र राज्याकरिता प्रधानमंत्री आवास योजना (नागरी) अंतर्गत घटक क्र.१ (ISSR), घटक क्र.३ (AHP) आणि घटक क्र.४ (BLC) खाली एकूण १,५५० प्रकल्पांतर्गत १२,००,९५९ (१०,६१,५२४ EWS) घरकुलांना दिनांक १ ऑगस्ट, २०२२ पर्यंत केंद्रीय स्तरीय समितीची मंजूरी प्राप्त आहे. सदर योजनेच्या घटक क्र.१, ३ आणि ४ खाली अद्यापपर्यंत ७७,४१९ घरकुलांचे बांधकाम पूर्ण झाले असून १,९०,५६२ घरकुलांचे काम प्रगतीपथावर आहे.

तसेच प्रधानमंत्री आवास योजना (नागरी) अंतर्गत घटक क्र.२ मध्ये राज्यात एकूण ५,०२,०६५ लाभार्थ्यांना घरकुलांसाठी (NHB मार्फत) अनुदान वितरीत करण्यात आले असून, सदर घरकुलांचे काम प्रगतीपथावर आहे.

(२) सदर योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार प्रधानमंत्री आवास योजनेखाली घरकुल निर्मिती प्रकल्प राज्यातील त्या-त्या नागरी क्षेत्रात अनुज्ञेय चटई क्षेत्रफळ (FSI) गृहित धरून घरकुल निर्मितीचे सविस्तर प्रकल्प अहवाल (DPR) राज्यातील अंमलबजावणी यंत्रणांकडून राज्य शासन व केंद्र शासनाच्या समितीकडे मंजूरीकरिता पाठविले जातात. त्याप्रमाणे समितीकडून मंजूरी देण्यात येते.

सदर योजनेअंतर्गत AHP-PPP/ ISSR घटकांखाली काही नागरी शहरामध्ये घरकुल निर्मिती पूर्णत्वाच्या टप्प्यावर असून उर्वरित नागरी शहरांमधील प्रकल्पातील काही घरकुलांच्या, जमिनीचा वाद, अतिक्रमण, बांधकाम नकाशांना मंजूरी नसणे इत्यादी कारणास्तव घरकुल निर्मितीचे काम प्रत्यक्ष सुरू झालेले नाही. ही वस्तुस्थिती आहे.

(३) प्रधानमंत्री आवास योजनेतील घरकुलांचे सविस्तर प्रकल्प अहवाल (DPR) हे परिपूर्णित्या केंद्रीय संनियंत्रण समितीच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात येतात. यामध्ये सदर प्रकल्पांचे ठिकाण, पुरविण्यात येणाऱ्या सोयी-सुविधा इत्यादी गोष्टी नमूद केलेल्या असतात. या सर्व गोष्टींचा विचार झाल्यानंतर त्यास मान्यता मिळते. खाजगी तत्वावर राबविण्यात येणाऱ्या (AHP-PPP अंतर्गत) प्रकल्पांना आवश्यक सोयी-सुविधा विकासकामार्फत उपलब्ध करून दिल्या जातात. योजनेच्या ठिकाणानुसार सदनिकांना कमी-जास्त प्रमाणात मागणी येते.

(४) प्रधानमंत्री आवास योजने खाली संयुक्त भागीदारी (J.V.) अंतर्गत घरकुल निर्मितीकरिता शासनाने दिनांक ११.०९.२०१८ रोजी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयातील तत्वे/ निकषाप्रमाणे जमिन मालकास खालील प्रमुख सुविधा / लाभ अंतर्भूत आहेत.

संयुक्त भागीदारी (Joint Venture) धोरणांतर्गत पात्र गृह प्रकल्पांना मोजनी शुल्कात ५०% सुट देण्यात आली आहे.

प्रधानमंत्री आवास योजने अंतर्गत आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक व अल्प उत्पन्न घटकातील पात्र लाभार्थ्यांना पहिल्या दस्तास केवळ रूपये १०००/- मुद्रांक शुल्क आकारण्यात येत.

केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचना व दिनांक ०९.१२.२०१५ च्या शासन निर्णयानुसार लाभार्थ्यांना केंद्र शासनाचे व राज्य शासनाचे अनुक्रमे रूपये १.५० लक्ष व रूपये १ लक्ष इतके अनुदान देण्यात येते.

संयुक्त भागीदारी धोरणांतर्गत पात्र गृहप्रकल्पांना रहिवाशी क्षेत्रात २.५ चटई क्षेत्रफळ निर्देशांक तर हरीत क्षेत्रात १ चटई क्षेत्रफळ निर्देशांक अनुज्ञेय करण्यात आला आहे.

संयुक्त भागीदारी धोरणांतर्गत पात्र गृहप्रकल्पांना विकास शुल्कात सुट इत्यादी सवलती / लाभ राज्य शासनाने दिलेले आहेत.

संयुक्त भागीदारी धोरणांतर्गत बांधलेल्या घरकुल विक्रीतून प्राप्त रकमेपैकी खाजगी भागीदारांचा / जमिन मालकांचा हिस्सा हा शासनाने दिनांक ११.०९.२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार ठरवून दिलेल्या सुत्रानुसार निश्चित केला आहे.

(५) प्रश्नच उद्भवत नाही.

वाडा (जि.पालघर) तालुक्यात रस्त्याच्या विकासकामात झालेला गैरव्यवहार

(५०) * ४८६०९ श्री.राजेश रघुनाथ पाटील (बोईसर), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई), श्री.विनोद निकोले (डहाणू) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाडा (जि.पालघर) तालुक्यात रस्त्यांची विकासकामे न करताच बनावट देयके काढून शासनाच्या कोट्यावधी रुपयांचा गैरव्यवहार केल्याबाबतचे निवेदन स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक २० मे, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास शासनास दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने नेमलेल्या श्री. रा.मा.गोसावी, अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, रायगड यांच्या समितीने वाडा तालुक्यातील विकास कामात गैरव्यवहार सिद्ध झाल्याचा अहवाल शासनास दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार संबंधीत दोषींविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रविंद्र चव्हाण : (१), (२) व (३) होय. अधीक्षक अभियंता, रायगड (सा.बां.) मंडळ, नवी मुंबई यांच्या अध्यक्षतेखाली चौकशी समिती स्थापन करण्यात आली आहे. सदर समितीने १८ गावातील कामांची चौकशी केली असून उर्वरित गावांतील कामांची चौकशी सुरु आहे. प्राप्त १८ गावातील कामांच्या चौकशी अहवालाच्या अनुषंगाने शासनाचे आर्थिक नुकसान आणि अनियमिततेस जबाबदार अधिकाऱ्यांविरुद्ध शिस्तभंगविषयक कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे महानगरपालिकेच्या शहरी गरीब योजनेत बोगस लाभार्थी दर्शवून झालेला गैरव्यवहार

(५१) * ४४७१७ श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे महानगरपालिकेच्या शहरी गरीब योजनेत बोगस लाभार्थी दर्शवून गैरव्यवहार सुरु असल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी योजनेच्या लाभार्थ्यांची फेरतपासणी केली असता मोठ्या प्रमाणात बोगस लाभार्थी आढळून आल्याने त्यांना नोटीस बजावण्यात आल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) स्थानिक वृत्तपत्रात शहरी गरीब योजनेबाबत बातम्या आल्या होत्या.

तथापि, शहरी गरीब वैद्यकीय सहाय्य योजनेमध्ये गैरव्यवहार झाल्याचे आढळून आले नसल्याचे पुणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) व (३) शहरी गरीब वैद्यकीय सहाय्य योजना ही पुणे महानगरपालिका कार्यक्षेत्रातील झोपडपट्ट्यांमध्ये राहत असल्याचे ओळखपत्र किंवा दारिद्र्य रेषेखालील पिवळे रेशनकार्ड किंवा गलीच्छ वस्ती निर्मूलन विभागाचे सेवाशुल्क भरलेली पावती व कुटुंबाचे वार्षिक उत्पन्न १ लाखापर्यंत असणाऱ्या गरीब कुटुंबियांना लागू करण्यात आलेली आहे.

याबाबत सन २०२१ मध्ये शहरी गरीब वैद्यकीय सहाय्य योजनेचे सभासदत्व कार्ड काढलेल्या नागरीकांच्या मालमत्ता कराची माहिती घेतली असता एकूण १९२३ नागरीकांनी मालमत्ता कर भरला आहे. त्या नागरीकांना नोटीस देवून खुलासे मागविण्यात आले असून मालमत्ता व उत्पन्न यामध्ये तफावत आढळल्यास सन २०२२-२३ मध्ये शहरी गरीब वैद्यकीय सहाय्य योजनेचे सभासदत्व नाकारण्यात येणार असल्याचे पुणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

तलासरी (जि.पालघर) नगर पंचायत हद्दीतील नैसर्गिक नाल्यावरील अनधिकृत बांधकामाबाबत

(५२) * ४७८६३ श्री.श्रीनिवास वनगा (पालघर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) तलासरी (जि.पालघर) नगरपंचायत हद्दीतील नैसर्गिक नाल्यावर अनधिकृत बांधकाम सुरु असल्यामुळे पावसाळ्यात पुराचा धोका निर्माण झाला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर अनधिकृत बांधकाम तातडीने हटविण्यात यावे अशी मागणी नागरीकांकडून वारंवार तलासरी नगरपंचायत प्रशासनाकडे करण्यात येऊनही त्याकडे संबंधित अधिकाऱ्यांचे दुर्लक्ष होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार अनधिकृत बांधकाम त्वरित हटविण्याबाबत तसेच संबंधित अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) नगरपंचायतीकडे नैसर्गिक नाल्यावर अनधिकृत बांधकामासंदर्भात प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने नगरपंचायत अभियंता यांनी स्थळपाहणी केली असता सदर ठिकाणी बांधकाम झाल्याचे निदर्शनास आल्याची वस्तुस्थिती नगरपंचायतीनी कळविली आहे.

तथापि पावसाळ्यापूर्वीची कामे अंतर्गत सदरहू नाल्याची साफसफाई करण्यात आली असून नाल्यातील प्रवाहास कोणताही अटकाव होणार नाही याची दक्षता घेतली असल्याचे नगरपंचायतीने कळविले आहे.

(२) अशा आशयाची तक्रार नगरपंचायत प्रशासनास प्राप्त झाली आहे, हे खरे आहे.

(३) नगरपंचायतीकडे प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने नगरपंचायतीने स्थळपाहणी केली असता नगरपंचायत हद्दीतील सदरहू नैसर्गिक नाला हा सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अखत्यारीत येत असल्याचे निदर्शनास आले. त्यामुळे सदर नाल्यावरील अनधिकृत बांधकाम हटविण्याची कार्यवाही करण्याबाबत तसेच या अनुषंगाने आवश्यक सहकार्य नगरपंचायतीमार्फत करणार असल्याचे नगरपंचायतीने उपअभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, तलासरी यांना कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**रायगड जिल्हयातील मुंबई-मुरूड मार्गावरील काशिद, चिकणी व विहूर पुल
वाहतूकीस धोकादायक झाल्याबाबत**

(५३) * ४७११३ श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), श्री.महेश बालदी (उरण), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रायगड जिल्हयातील मुंबई-मुरूड मार्गावरील काशिद, चिकणी व विहूर हे तिन्ही पुल जीर्ण झाल्यामुळे वाहतुकीसाठी धोकादायक असल्याचे माहे जून, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त पुलांची दुरुस्ती व मजबूतीकरण करणे आवश्यक असताना केवळ तात्पुरती डागडूजी केल्यामुळे पावसाळ्यात पुल वाहून जाऊन मोठा अपघात होण्याची गंभीर परिस्थिती निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, व त्यानुसार सदर पुलांची तातडीने दुरुस्ती व मजबूतीकरण करण्याबाबत तसेच बेजबाबदार अधिकाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रविंद्र चव्हाण : (१) हे खरे नाही.

काशिद पुल, चिकणी पुल व विहूर पूल हे तिन्ही पुल सुस्थितीत असून वाहतुकीसाठी योग्य आहेत.

(२) हे खरे नाही.

आवश्यक दुरुस्ती करून आजमितीस तिन्ही पुल वाहतुकीस सुस्थितीत ठेवण्यात आले आहेत.

(३) व (४) या तिन्ही पुलांची उंची, पाणी वाहून जाण्याचा मार्ग व संरक्षण कठडे यांचे पुर्नबांधणीचे काम निकष, मंजूरी व निधी उपलब्धतेच्या अधीन राहून हाती घेण्याचे नियोजन राहिल.

परभणी शहरात विविध कारणांमुळे होत असलेली वाहतूक कोंडी

- (५४) * ४५५६३ डॉ.राहूल पाटील (परभणी) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) परभणी शहराच्या रस्त्यांवर अतिक्रमणे, झेब्रा क्रॉसिंग व सिग्नल व्यवस्था बंद अवस्थेत असल्यामुळे शहरात मोठ्या प्रमाणात वाहतूक कोंडी होत आहे, हे खरे आहे काय,
  - (२) तसेच परभणी महानगरपालिकेच्या दुर्लक्षामुळे मुख्य चौकातील सिग्नल व्यवस्था ५ ते ६ वर्षांपासून बंद स्थितीत आहे, हे ही खरे आहे काय,
  - (३) असल्यास, उक्त सिग्नल व्यवस्था सुरु करण्यासंदर्भात पोलीस प्रशासनाने महानगरपालिका प्रशासनाकडे वारंवार लेखी पत्रव्यवहार करुनही महानगरपालिका प्रशासनाकडून कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
  - (४) असल्यास, वाहतूक कोंडीचा प्रश्न सुटण्याच्या अनुषंगाने तसेच सदर प्रकरणी दुर्लक्ष करणाऱ्या महानगरपालिका प्रशासनाच्या संबंधित अधिकाऱ्यांची चौकशी करुन दोषींवर कारवाई करण्याकरिता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
  - (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) हे, खरे आहे.

- (२) हे खरे नाही, मुख्य चौकातील रस्त्यावर राष्ट्रीय महामार्ग विभागामार्फत महामार्ग क्र.६१ चे रुंदीकरण करण्याचे काम चालू असून सिग्नल व्यवस्थेचे केबल तुटल्यामुळे सिग्नलव्यवस्था बंद आहे.
- (३) हे, खरे आहे.
- (४) व (५) वाहतूकीस अडथळा होत असलेल्या शहरातील बाजारपेठ, राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६१ च्या कडेला झालेली अतिक्रमणे निष्कासित करण्याची कार्यवाही सुरु असून, सिग्नल व्यवस्था अद्यावत करण्याकरिता निविदा प्रक्रिया प्रगतीत आहे.

मुंबईतील महानगरपालिकेच्या रस्त्यांवर वाहतूक सुविधा अंतर्गत दिशा फलकाच्या निविदा प्रक्रियेत झालेला गैरव्यवहार

- (५५) * ४४५४५ श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) मुंबई महानगरपालिकेच्या रस्त्यांवर वाहतूक सुविधाअंतर्गत दिशा फलकांकरिता रु.१५० कोटी रुपयांच्या निविदा काढण्यात आल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
  - (२) असल्यास, सदर निविदा प्रक्रियेत महानगरपालिका अधिकाऱ्यांनी कंत्राटदारांशी संगनमत करुन मर्जीतील कंत्राटदारालाच सदर कंत्राटाचे काम दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,
  - (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी माहिती अधिकार कार्यकर्ते यांनी मा.मुख्यमंत्री व महानगरपालिका आयुक्त यांना निवेदन दिले असून, सदर काम प्रभाग स्तरावर केल्यास महानगरपालिकेच्या रु.७५ कोटी रुपयांची बचत होईल असे नमूद केले आहे, हे ही खरे आहे काय,
  - (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करुन सदर निविदा प्रक्रियेत गैरव्यवहार करणाऱ्या महानगरपालिकेच्या संबंधित अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
  - (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे आहे.

- (२) सदर निविदेची बोली प्रक्रिया अद्यापि प्रगतीपथावर आहे. सबब, मर्जीतील कंत्राटदाराला काम देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) माहिती अधिकार कार्यकर्ते यांनी दिलेले निवेदन बृहन्मुंबई महानगरपालिकेस दिनांक २५.०४.२०२२ रोजी प्राप्त झाले आहे.

तथापि, सदर काम प्रभाग स्तरावर केल्यास ७५ कोटी रुपयांची बचत होईल, हे खरे नाही असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) सदर निविदा प्रक्रिया अद्याप सुरु असून, सदर निविदेची विक्री दिनांक ०५.०७.२०२२ पर्यंत सुरु होती. सदर ई-निविदा प्रक्रिया प्रगतीपथावर असून ती संपूर्णपणे ऑनलाईन पध्दतीने राबविण्यात येत असल्यामुळे सदर प्रक्रियेत कोणताही मानवी हस्तक्षेप होणे शक्य नाही. यास्तव, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या संबंधित अधिकारी/कर्मचाऱ्यांवर कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील मेट्रो रेल्वे मार्गिका क्रमांक ६ प्रकल्पात बाधित होणाऱ्या झोपडीधारकांचे पुनर्वसन करण्याबाबत

(५६) * ४५६६४ श्री.रविंद्र वायकर (जोगेश्वरी पूर्व) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील मेट्रो रेल्वे मार्गिका क्रमांक ६ (स्वामी समर्थ नगर, अंधेरी ते कांजूर मार्ग) प्रकल्पामुळे जोगेश्वरी येथील अनेक झोपड्या व एकमजली इमारती बाधित होत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकल्पामुळे बाधित होणाऱ्या झोपड्यांचे व एकमजली इमारतींचे सर्व्हेक्षण करताना ४० ते ४५ वर्षांपासून या ठिकाणी वास्तव्यास असलेल्या काही झोपडीधारकांना पात्र तर काही झोपडीधारकांना अपात्र तसेच एकमजली इमारती मधील पहिल्या मजल्यावरील सदनिकाधारकांना अपात्र घोषित करण्यात येवून त्यांना निष्कासनाची नोटीस पाठविण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू प्रकल्पात अपात्र ठरविण्यात आलेल्या झोपडीधारकांकडे वास्तव्याचे सर्व दाखले असल्यामुळे त्यांचेही पुनर्वसन करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी दिनांक २४ ऑगस्ट, २०२१ रोजी मा.मुख्यमंत्री महोदयांना लेखी निवेदन सादर केले आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, प्रस्तुत प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार बाधित झोपडीधारकांचे पुनर्वसन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) अंशतः हे खरे आहे.

उप जिल्हाधिकारी, तथा सक्षम प्राधिकारी यांनी तयार केलेल्या परिशिष्ट-२ मध्ये मा. उच्च न्यायालयाने रिट याचिका क्रमांक ३०७५/२०१५ मध्ये दिलेल्या आदेशानुसार पहिल्या मजल्यावर असलेल्या १० निवासी बांधकामांना पुनर्वसनाकरीता अपात्र ठरविले आहे. त्याचप्रमाणे ज्या प्रकल्पबाधितांनी बाधित बांधकामांचे पुनर्वसनाकरीता पुरावे सादर केले नाहीत या कारणास्तव त्यांना देखिल पुनर्वसनाकरीता अपात्र ठरविले आहे.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) व (५) मेट्रो रेल्वे मार्गिका क्रमांक ६ मध्ये बाधित एकूण २४६ बांधकामांपैकी एकूण १४४ पात्र प्रकल्पबाधितांचे पुनर्वसन मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत करण्यात आले आहे.

**पुणे जिल्ह्यातील कोथरूड-भुसारी कॉलनी येथील आरक्षित जमिनीवर
अनधिकृतपणे बांधकाम सुरु असल्याबाबत**

(५७) * ४४७१८ श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे जिल्ह्यातील कोथरूड-भुसारी कॉलनी, सर्व्हे नं.७८ मधील सन १९६६ च्या मान्य लेआऊट मधील आरक्षित जमिनीचा वापर मूळ उद्देशासाठी व्हावा असे मा.सर्वोच्च न्यायालयाचे दिनांक १७ एप्रिल, २०२० रोजीचे आदेश असतानाही त्याठिकाणी बेकायदेशीर बांधकामे सुरु असल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, जिल्हाधिकारी, महसूल विभाग, पुणे यांच्या संदर्भ क्र.IND.SR/IV/H/३५/१९६५, दि.१४/०१/१९६६ च्या आदेशानुसार मान्य ले-आऊट मधील मोकळ्या जमिनीवर बेकायदेशीरपणे बांधकामे सुरु असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, पुणे महानगरपालिका प्रशासनाच्या नगर अभियंता विभागाने सदरच्या जमिनीचा दुरुपयोग टाळण्यासाठी विकास नियंत्रण नियमावलीतील कलम १३.३.१.५ अन्वये सदर जागा ताब्यात घेण्यासाठी दैनिक कातीब आणि टाईम्स ऑफ इंडिया या दैनिकात जाहिरात क्र.२३२, दिनांक २२ ऑगस्ट, २००३ रोजी जाहिरात देखील प्रसारित केली होती हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथ शिंदे : (१) नाही,

जिल्हाधिकारी, पुणे यांच्या दि.१२.१०.२००६ रोजीच्या आदेशान्वये, सन १९६६ च्या मुळ ले-आऊट त्रुटी युक्त असल्याने भूखंडाचे वाटप करतांना प्रत्येक जागामालकाचे क्षेत्र, रस्ते व खुल्या जागांसाठी त्यांच्या क्षेत्राच्या प्रमाणात सोडण्यात आलेल्या नव्हत्या, या पार्श्वभूमीवर सर्व जागामालकाच्या क्षेत्राप्रमाणे विक्रीचा ताळमेळ घालून व त्यांचे क्षेत्राच्या प्रमाणात सार्वजनिक सुविधा क्षेत्र निश्चित करून नव्याने ७/१२ तयार करण्याचे आदेश प्रस्तावित केले आहे. त्यामुळे तत्कालीन ले-आऊट मध्ये ओपन स्पेसचे क्षेत्र शिल्लक राहिलेले नाही व या निर्णयानुसार मोकळ्या भूखंडावर दाखल बांधकाम परवानगी पुणे महानगरपालिकेद्वारे देण्यात आली आहे. सबब, पुणे महानगरपालिकेच्या अहवालात नमूदनुसार मे.सर्वोच्च न्यायालयाचे दि.१७.०४.२०२० रोजीचे आदेश या प्रकरणी लागू होत नाही.

(२) नाही,

पुणे पेठ कोथरूड डावी भुसारी कॉलनी, स.नं.७८ मधील लेआऊट मा. जिल्हाधिकारी यांनी दि.१२.१०.२००६ च्या आदेशान्वये लेआऊट मधील त्रुटीच्या अनुषंगाने मंजूर लेआऊट रद्द केला असल्याने व संबंधित मालकांच्या मोकळ्या जागेवरती नियमानुसार परवानगी देण्याबाबत जिल्हाधिकारी यांनी आदेश दिले असल्याने नियमानुसार बांधकाम परवानगी देण्यात आलेली आहे. त्यानुसार बांधकाम सुरु आहे.

(३) भुसारी कॉलनीच्या तत्कालीन ले-आऊटमध्ये चार ओपन स्पेसपैकी तीन ओपन स्पेस ताब्यात घेणेबाबत विकास नियंत्रण नियमावलीचे कलम १३.३.१.५ नुसारचा प्रस्ताव सन २००३ पासून सुरु होता. सदर प्रस्तावास जागामालक यांनी वेळेत हरकत घेतलेली होती. विहित प्रक्रियेनंतर सदर प्रस्तावास दि.०२.०७.२००५ रोजी महापालिका आयुक्त यांनी मान्यता प्राप्तीनंतर दि.०५.१०.२००५ रोजी पंचनामा करून दोन ओपन स्पेस पुणे महानगरपालिकेच्या ताब्यात घेण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

राजेन्द्र भागवत
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा